

ธรรมะกระดาษ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ตั้งใจฟังธรรม วันนี้วันสำคัญทางพุทธศาสนา แล้วก็เป็วันสำคัญของเราด้วย เพราะเราเป็นชาวพุทธ วันนี้วันสำคัญ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา วันนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประกาศธรรมครั้งแรก ประกาศเทศน์ธรรมจกๆ เป็นครั้งแรก พอเทศน์ธรรมจกๆ ขึ้นไป เทวดา อินทร์ พรหม เขาชื่นใจมาก เทวดา อินทร์ พรหม ผู้ที่รู้ได้ เพราะว่าจิตเขาเป็นทิพย์ เขารู้ได้ แต่การจะปฏิบัติ เขาไม่รู้แนวทาง

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจกๆ นะ แสดงธรรมจกๆ กับใคร? แสดงธรรมจกๆ กับปัญจวัคคีย์ นี่แสดงธรรมกับมนุษย์ แต่ทำไมเทวดา อินทร์ พรหม เขาชื่นใจ เขาส่งกระแส ส่งบอกข่าวต่อๆ กันไปว่า ธรรมจักร จักรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เคลื่อนแล้ว จักรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จักร ธรรมจักรเคลื่อนแล้ว เพราะธรรมจักรนี้ได้ทำลายอวิชชาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว

สิ่งที่ทำมาแล้ว แล้วมาประกาศ มันเป็ความจริง ความจริงเพราะอะไร ความจริงเพราะพระอัญญาโกณฑัญญะฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีดวงตาเห็นธรรมได้เหมือนกัน แล้วเทศน์ว่าการต่อไป ปัญจวัคคีย์เป็นพระโสดาบันทั้งหมด เทศน์อนัตตลักขณสูตรเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา นี่มันเป็ความจริงใจ

วันนี้วันสำคัญมาก วันสำคัญถึงเป็มงคลชีวิตกับเรา ถ้าเป็มงคลชีวิตกับเรา เราปรารถนาสิ่งใด เราเกิดมาในชาตินี้ เราเกิดมาเป็มนุษย์ คนเขามีหน้าที่การงานเป็ธรรมดา เราก็ปากกัดตีน

ถึบกัันธรรมดา ไครมั่งมีศรีสุข คนนัันก็มิวาสนาไป แต่หัวใจมันเร้าร้อนทั้งนั้นนะ สิ่งทีหัวใจเร้าร้อน เราเงหาธรรมะๆ ธรรมะมาเพือเงอานในใจองเรา ถ้าเงอานในใจองเรา

เวลาหน้าทีการงานเขายังช่วยเหลือเงอานกันได้ เวลาไครขาดตกบกพร่อง เขายังช่วยเหลือเงอานกันได้ แต่ในการประพฤติปฏิบัติ สติ ไม่มีไครฝึกให้ไครได้หรือก สมาธิก็ไม่มีไครฝึกให้ไครได้ ยิ่งปัญญาด้วย ยิ่งไม่ต้องพูดถึงเลย เพราะเกิดสมาธิแล้ว เวลาออกใช้ปัญญามันยังเป็นมิจนามันเป็นเรื่องปัญญาองโลกียปัญญา ปัญญาองกิเลส กิเลสมันพาใช้ไปอีก สิ่งทีมันเกิดขึ้นมามันเกิดขึ้นจากการฝึกฝนองเรา เราแสวงหาธรรมะๆ แสวงหากันทีไหน

ถ้าแสวงหาธรรม เราศึกษามากน้อยขนาดไหน เราก็ต้องวางไว้ เราต้องปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นตามความจริงองเรา ถ้าปฏิบัติขึ้นมาเป็นความจริงองเรา เราจะมีคุณธรรมในใจขึ้นมา คนนัันมีคุณธรรมในใจขึ้นมาละ มันมีความสุขนะ มันจะขาดตกบกพร่องมากน้อยแค่ไหน มันก็เป็นเวรเป็นกรรมองเรา มันเข้าใจได้ด้วยนะ มันเข้าใจแล้วมันยังซาบซึ่งๆ “เห็นใหม่ ทำมาเอง เห็นใหม่ ทำมาเอง” มันเหมือนกับเตือนตัวเอง

แต่นี้เวลาเราผิดพลาดสิ่งใด เราก็ไม่เคยว่าเราทำมาเลย เราจะโทษสังคม โทษคนข้างเคียง โทษทุกอย่าง ผลักออกจากเราทั้งหมดเลย ไม่ย้อนกลับมา ไม่ทวนกระแสกลับมาว่าเราทำมาทั้งนั้นๆ ถ้าเราทำมาทั้งนั้น เวลานั้นสมาธิภาวนา เราถึงต้องตั้งใจองเรา เราก็ทำคุณงามความดีองเรา ก็ทำเพือหัวใจดวงนี้ ถ้าทำเพือหัวใจดวงนี้ มันมีกำลังใจนะ

คนเราเห็นใหม่ คุณิ คนเขาว่าถ้าคนใจสู้ๆ ทำสิ่งใด เขาบากบั้นองเขาไปได้ นี้ก็เหมือนกัน เราเงสู้กับกิเลสองเราในใจองเราละ เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เวลาสมัยพุทธกาลนะ เวลาฟังธรรมๆ นี้สำคัญมาก สำคัญมากเพราะคนที่รู้จริง คุณิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา กับพระอรหันต์ ๖๐ องค์ ทั้งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็น ๖๐ องค์ “เธอกับเราพ้นจากบ่วงทีเป็นโลกและเป็นทิพย์ เรองไปอย่าซ้อนทางกัน โลกนี้เร้าร้อนนัก” เพราะมีคุณธรรมในหัวใจ เวลาพูดออกมาเป็นธรรมเิง ฟังธรรมนี้แสนยาก แสนยากตรงนี้เิงตรงที

หนึ่ง คนทีจะมีคุณธรรมจริง เราเงรู้ได้อย่างไร เวลามีคุณธรรมแล้วมันแสดงออกมาจากโอษฐ์ ออกมาจากปาก มันไม่มี มันไม่มีสี่ือสารมवलชน มันไม่มีสิ่งต่างๆ ทั้งสิ้น พระไตรปิฎกมา

พิมพ์เอาสังคายนาคั้งที่ ๒ แล้ว มันไม่มีตำราให้ค้นคว้า มันไม่มีสิ่งใด ถ้าฟังจากคนอื่นมาก็ฟังคำบอกเล่ามา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว เวลาพระอนนทไปที่ไหน เพราะพระอนนทที่เป็นเหมือนเงาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ไหน จะเจอพระอนนทที่นั่น ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว พระอนนทไปที่ไหน เวลาใครเห็นพระอนนทนะ เสรีโสกเสียใจ เพราะเห็นพระอนนท อยากเห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว พระอนนทยังมีอายุขัยมา ๑ กัป ๑๒๐ ปี พระอนนทที่มีอายุถึง ๑๒๐ ปี พระอนนทถึงนิพพานไป

นี่ไง สิ่งที่การฟังธรรมฟังแสนยากๆ แสนยากอย่างนี้ไง

แต่ในปัจจุบันนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยนี้ไว้ เราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เรามีอำนาจวาสนานะ คำว่า “มีอำนาจวาสนา” เรามุ่งเข้าสู่สังฆกรรมโลกเขานะ คุณติ เขาเป็นชาวพุทธๆ เขาอยู่กันอย่างไร เขาบอกเป็นชาวพุทธ นี่ตักบาตร เราไปบิณฑบาตทุกวัน เขาพูดนะ “ตักบาตรไว้เพื่อชาติหน้าจะได้มีอยู่มีกิน”

มันก็เป็นเรื่อง...ศาสนาแรกของโลกคือศาสนาถือผี กลัวนักกลัวหนา นี่กลัวผี ต้องเซ่นไหว้ผีไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วบอก “เธออย่าเสียใจ อย่าร้องไห้ อย่าคร่ำครวญ วัฏฏะมันเป็นแบบนี้ โลกมันหมุนไปเป็นแบบนี้ การพลัดพรากเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องธรรมดา เธออย่าเสียใจ อย่าคร่ำครวญ ให้ทำบุญกุศลถึงกัน ทำคุณงามความดีต่อกัน” พอทำคุณงามความดีต่อกัน คุณงามความดีก็เป็นบุญไง คุณงามความดีก็ย้อนกลับมาสู่เราไง

เรานั่งสมาธิภาวนานี้ทำความดีไหม? เป็นความดี แต่ความดีอันละเอียดไง เรามุ่งสู่สังฆกรรมนะ แต่เวลาเป็นประเพณีวัฒนธรรม เขาก็คิดได้แค่นั้นไง ถ้าคิดได้แค่นั้น มาทำบุญกุศลก็เพื่อหวังลาภหวังบุญกุศลต่อไป นั่นเพราะเขาคิดได้อย่างนั้น นั่นก็เป็นอำนาจวาสนาของเขา แต่เรามุ่งสู่สังฆกรรม เรามุ่งสู่หัวใจของเรา ถ้าเรามุ่งสู่หัวใจของเรา เราจะปฏิบัติอย่างไร

เพราะเรามีกิเลส คนมีกิเลสนะ เกิดมาเป็นชาวพุทธพบพระพุทธศาสนา ดำรับตำรามิมหาศาล พระไตรปิฎกก็มี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการไว้ พระอุบาลีกับพระ

อานนท์เป็นผู้จำมา พระกัสสปะ พระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ สังกายนากันมา แล้วก็จัจจาริกมา แล้วก็ค้นคว้ามาๆ

เราค้นคว้ามาๆ การศึกษาไม่เสียหาย การศึกษามันทำให้เราเกิดปัญญา เวลาเรามีทุกข์มียากขึ้นมา เราหาทางไปไม่รอด เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นใหม่ ธรรมโอสถๆ ธรรมโอสถมันเป็นยา เป็นยาหมายถึงว่า เวลาจิตใจมันไม่มีที่ยึดที่อาศัย มันก็อาศัยสิ่งนี้อาศัยธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วถ้ามีสติมีปัญญามากขึ้น มันก็ทำคุณงามความดีตามที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งสอน เราก็เชื่อฟังแล้วก็ปฏิบัติตามๆ

แต่นี้พอเราปฏิบัติจริงๆ ขึ้นมาละ เวลาปฏิบัติจริงๆ ขึ้นมา เวลาจะเข้าไปสู่การต่อสู้กับกิเลส มันผลักไสแล้ว มันผลักไส เพราะกิเลสมันเป็นนามธรรม จะว่ากิเลสมีชีวิตก็ได้ กิเลสมันมีชีวิต เพราะอาศัยจิตของเราเป็นพื้นฐาน มันมีชีวิตของมัน ถ้ามีชีวิตของมัน มันก็เอาโรคเอาเปรียบเราตลอดเวลา เราศึกษาธรรมๆ มา กิเลสมันก็ไหลเสีย

คูสิ เราศึกษามาจากอะไร? จากคำรับตำราใช่ไหม เวลามีครูบาอาจารย์ ถ้าครูบาอาจารย์เป็นธรรมขึ้นมา มันก็เป็นประโยชน์กับเรา เวลาครูบาอาจารย์เป็นธรรม ถ้าไม่ตรงจริตกับเราก็รับไม่ได้ อีก ศึกษามาๆ แล้วเราจะแก้ไขอย่างไร

เวลาทางโลกเขาศึกษา ศึกษาจากอะไร? ศึกษาจากกระดาศนะ พระไตรปิฎก หนังสือมันเป็นกระดาศทั้งนั้น ถ้าเป็นกระดาศ ศึกษาเป็นกระดาศ เป็นกระดาศขึ้นมาก็จำมา จำข้อความนั้นมา แล้วทำขึ้นมาจะเป็นความจริงไหม

ทางโลกเขานะ เวลาเขาน้อยลงกัน เขาจะตั้งบริษัท เขาต้องจดทะเบียนกับกรมการค้าภายในใช่ไหม เขาจดทะเบียน แล้วตั้งบริษัท บริษัทกระดาศไป บริษัทกระดาศเพราะตั้งบริษัทขึ้นมาแล้ว มันไม่ทำธุรกิจตามความเป็นจริง ถ้าไม่ทำธุรกิจตามความเป็นจริง จดทะเบียนทำไม จดทะเบียนมาแล้วไม่ทำธุรกิจ ไม่มีธุรกรรม เป็นบริษัทขึ้นมา นี่บริษัทกระดาศ บริษัทกระดาศนะ เขาทำมาทำไม เขาทำมานะ หนังสือ หลบเลี่ยงภาษี สอง ยังยื่นขอคืนภาษี หาผลประโยชน์นะ นั่นคืออะไรละ นั่นมันก็เป็นการทำทุจริตใช่ไหม มันเป็นการทุจริต

แต่ถ้าคนเขาที่สัมมาทิฐิ คนที่เขาเป็นคนดีงาม เวลาเขาจะทำการค้า เขาจดทะเบียนเหมือนกัน เขาจดทะเบียนของเขา เขามีธุรกรรมของเขา เขาเสียภาษีของเขาตามอัตราภาษีเสียภาษี

นั่น แล้วถ้าเขาส่งออกสิ่งต่างๆ เขาก็ไปคืนภาษีของเขา เขาทำของเขาตามความเป็นจริงไง ถ้าเขาทำของเขาตามความเป็นจริง มันก็ต้องเป็นความเป็นจริง

นี่ไง ถ้ามันเป็นกระดาษ มันก็เริ่มต้นมาจากกระดาษทั้งนั้นนะ เพราะกระดาษเป็นเอกสาร การทำธุรกรรมต่างๆ มันก็ต้องมีเอกสารมีต่างๆ เพื่อทำธุรกรรมนั้น แต่เนี่ยมันมีทำจริงกับไม่จริงไง ถ้าทำไม่จริง มันยังคดโกงเอารัคเอาเปรียบเขา นี่พูดถึงการเอารัคเอาเปรียบของโลกนะ แต่ถ้าเป็นชีวิตของเราละ

ชีวิตของเราไปศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา มันเป็นความจริงไหม? ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นความจริงแน่นอน เวลาความจริง เวลาเราศึกษา มาแล้วเราปฏิบัติ มันจะเป็นความจริงไหม ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา เห็นไหม เราเป็นชาวพุทธนะ เรา จดทะเบียนบ้านของเรา เราลงทะเบียนไว้ว่าเราเป็นชาวพุทธ นั่นนะกระดาษ เอกสารยืนยันแล้วละ ว่าเราเป็นชาวพุทธ แล้วมาศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ก็กระดาษ มันเป็น ทฤษฎีทั้งนั้นนะ ปรัชญา ปฏิบัติ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ให้ปฏิบัติ ให้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทาง ปุณหมาย ป้ายทาง แผนที่เครื่องดำเนิน คนที่มีแผนที่เครื่องดำเนินนะ เรากางแผนที่นั้นแล้วเราอ่านแผนที่ ออกใหม่ ถ้าคนอ่านแผนที่เป็น คนอ่านแผนที่ที่ออก มันจะใช้สิ่งนั้นนำทางชีวิต แล้วลงไปในพื้นที่ ในพื้นที่มันจะเหมือนแผนที่นั้นไหม? มันละเอียดกว่านั้น มันมีความจริงข้อเท็จจริงมากกว่านั้น

ถ้ามีความจริงข้อเท็จจริงมากกว่านั้น เราเห็นภาพหมดละ แต่เราเห็นแผนที่ แผนที่ก็คือแผนที่ ถ้ามีแผนที่เครื่องดำเนิน นี่ศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้เป็นแผนที่เครื่อง ดำเนิน ดำเนินแล้วมันเป็นความจริงขึ้นมาใหม่ละ ปฏิบัติขึ้นมามันมีเหตุมีผลตามความเป็นจริงนั้น ใหม ถ้ามันมีเหตุมีผลตามความเป็นจริงนั้น เราก็เริ่มปฏิบัติไป มันก็เป็นการจดทะเบียนการค้าแล้ว ทำตามความเป็นจริง เป็นบริษัทจริงๆ ไม่ใช่บริษัทกระดาษ

เวลาเราปฏิบัติก็เหมือนกัน ถ้าธรรมะกระดาษนะ มันเป็นสัญญา มันจำของมันมา นี่ธรรม กระดาษ ธรรมกระดาษมันเป็นโทษ โทษเพราะอะไร โทษเพราะกิเลสเรามันพลิกแพลงไง กิเลส เราเอาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาอ้างอิงไง ถ้ามันอ้างอิงแล้วมันเป็นประโยชน์ กับเราไหม ถ้ามันไม่เป็นประโยชน์กับเรา แล้วมันเป็นอะไรละ? ไม่เป็นประโยชน์กับเรา มันก็เป็น

กิเลสใจ ถ้าไม่เป็นประโยชน์กับเรา ก็เป็นสมุทัยใจ สมุทัยมันไหลเอาน้ำนั้นมาอ้างอิง ถ้าอ้างอิงขึ้นมาแล้ว แล้วมันเป็นจริงไหมละ แต่ถ้าธรรมเป็นจริงละ

ถ้าธรรมความเป็นจริงนะ เรามีครูมีอาจารย์ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่า การนะ ไปเอาปัญจวัคคีย์ เขาบอกว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้สอนทำสมาธิเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมไปหลายๆ ให้ใช้ปัญญาไปหลายๆ เพราะว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสนานะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิบัติมาก่อน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือคั่นอยู่ ๖ ปี การหรือคั่นอยู่ ๖ ปี นี้ทำตบะธรรมๆ นั่งสมาธิภาวนามากน้อยขนาดไหน แต่ไม่มีปัญญา มันไปไม่ได้

ฉะนั้น ปัญจวัคคีย์อุปัฏฐากมาด้วยกันๆ เวลาเทศน์ธรรมจักๆ เทวเม ภิกขเว ทางสองส่วนที่พวกเธอไม่ควรเสพ ทางสองส่วน อตตกิลมถานุโยค กามสุขัลลิกานุโยค เวลามัชฌิมาปฏิบัติ สิ่งใดเป็นมัชฌิมาปฏิบัติ

ขณะที่อุปัฏฐากกันมา ๖ ปี ทำสมาธิมาอยู่แล้ว มันมีหลักมีเกณฑ์อยู่แล้ว แต่เวลาปัญญาเห็นใหม่ พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นพราหมณ์ผู้เตมานะ อยากรู้ อยากเห็น อยากเป็น ปัญญามี พวกเรานักปราชญ์ทั้งนั้น ปัญญาทางโลกมีทั้งนั้นนะ แต่มันไม่เกิดปัญญาธรรมใจ ธรรมะอันแท้จริงยังไม่เกิดขึ้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ธรรมะอันแท้จริงเกิดขึ้นมาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นไก่อตัวแรกที่เจาะฟองอวิชชาออกมา การที่เป็นไก่อตัวแรกที่เจาะฟองอวิชชา วิธีการทำอย่างไร อานาปานสติกำหนดกลมหายใจเข้ามาอย่างไร แล้วเวลา มันออกรู้ออกไป บุญเพนิวาसानุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ วิชชา ๓ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ชำระล้างอวิชชาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเทศน์ธรรมจักๆ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพุทธะ พุทธวิสัย ปัญญากว้างขวางมาก

ที่นี้กว้างขวางมาก เทศน์ธรรมจักๆ ครั้งแรก ประกาศธรรมๆ ประกาศธรรมความเป็นจริง แล้วสหชาติใช้ใหม่ ปัญจวัคคีย์เกิดร่วม เกิดร่วมกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย แล้วออกแสวงหาพร้อมกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย ประพฤติปฏิบัติมา ทำตบะธรรมมาเหมือนกัน เพราะอุปัฏฐากอยู่ มันก็ต้องปฏิบัติไปด้วย เขาต้องมีหลักมีเกณฑ์ในหัวใจ เขามีสมาธิของเขาแล้ว ในเมื่อเขามีสมาธิของเขาแล้ว เพียงแต่เขาไม่มีใครชี้แนะ

นี่ไก่ตัวแรกที่เจาะฟองอวิชชาออกมา ในหัวใจของปัญญาวัคคีย์ จิตของปัญญาวัคคีย์ก็คือไก่ตัวนั้น แล้วฟองอวิชชา เปลือกของไข่ อวิชชาที่มันครอบงำอยู่นี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ชี้นำชี้แนะ พอชี้แนะขึ้นไปพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมฯ แล้วพระปัญญาวัคคีย์อีก ๔ องค์ยังไม่เห็น เทศน์ซ้ำๆ อำนาจวาสนาบารมีของคนมันมีข้อเท็จจริง ข้อเท็จจริงอย่างนี้

ฉะนั้น เวลาเราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วันสำคัญ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมฯ สัจจะความจริงเป็นจริง เราก็อยากมีความเป็นจริง เพราะเราเกิดมาจริงๆ เราเกิดมาเป็นมนุษย์จริงๆ เรามีหัวใจจริงๆ เรามีความสุขความทุกข์ในใจจริงๆ แล้วศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลามันทุกข์ยากขึ้นมา ฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษามาแล้วมันก็เป็นธรรมโอสธ ทำให้จิตใจเราผ่อนคลายได้ ทำให้จิตใจเราบรรเทาทุกข์ได้

ถ้าบรรเทาทุกข์ขึ้นมา เพราะเราอาศัยธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วถ้าเราคาดเราหมายเอาด้วยกิเลสอวิชชาของเรา ด้วยตัณหาความทะยานอยากของเรา มันก็เป็นธรรมะกระดาศใจ มันไม่เป็นความจริงของเราขึ้นมาไง เราต้องการความจริง เราไม่ต้องการธรรมะกระดาศ เขาธรรมะกระดาศ เขาต้องพลิกแพลงขึ้นมา ธรรมะกระดาศมันก็ต้องเป็นธรรมะกระดาศไปก่อน ถ้าไม่ธรรมะกระดาศไปก่อน แล้วจะสื่อสารกันอย่างไร

เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดออกมาจากธรรมในใจของท่าน ท่านก็มีคุณงามความดีในใจของท่าน ท่านมีความจริงของท่าน ท่านพูดออกมาก็เป็นสัญญาแล้ว เราจำาก็เป็นสัญญาทั้งนั้นนะ ก็ต้องอาศัยสัญญานี้ไป ถ้าสติเวลามันเกิดขึ้นมา เราจับต้องได้ เราจับต้องได้เพราะว่าเวลาเราทุกข์เรายากขึ้นมา ถ้าเราขาดสติ มันก็ไปตามอำนาจของมัน

เวลากิเลสดิบๆ มันข่มขี้ข่มเหน็บหัวใจของเรา มันเศร้าหมองนะ แล้วเราเอง ถ้าเราระลึกได้ เห็นไหม คูสิ โครชี้หน้าเราก็มืดแล้วแต่ สิ่งใดก็แล้วแต่ เขาคอยเตือนเรานะ เรายังเข้าใจไม่ได้ เราก็มืดมนเป็นไปไม่ได้ๆ แต่วันใด ถ้ามีสติปัญญา มันทันของเราขึ้นมา มันเศร้าหมองนะ ทำไมเราโง่ได้ขนาดนี้ ทำไมเราโง่ได้ขนาดนี้ ถ้ามีสติ มันเป็นอย่างนั้น ที่ว่าจับต้องได้ จับต้องได้อย่างนี้ เพราะว่าสติมันสมบูรณ์แล้ว มันยับยั้งได้หมด สิ่งที่ยับยั้งไม่ได้เพราะสติมันอ่อนใจ แล้วเวลาจะฝีกจะฝนขึ้นมา ก็กลัวลำบากลำบากไปหมด

สติ ใครทุกคนก็รู้ ทุกคนก็เข้าใจได้หมด สมาธิ ความรุ่มเย็นเป็นสุขเป็นของเราอยู่แล้ว นี่กระดาษทั้งนั้น ธรรมะกระดาษ ธรรมะกระดาษคือไม่มีผลจริงใจ ถ้าไม่มีผลจริง พอสติมันระลึกได้ มันธรรมสังเวช มันสังเวชนะ มันสังเวชว่าทำไมมันเป็นอย่างนี้ ทำไมความรู้สึกของเราเป็นแบบนี้ ทำไมจิตใจของคนเป็นแบบนี้ ทำไมกิเลสมันมีอำนาจมากมายขนาดนี้ นี่มันเศร้าใจนะ เศร้าใจแล้วมีสติปัญญา มันก็จะเริ่มปฏิบัติใหม่

แต่ถ้ามันเศร้าใจนะ แล้วกิเลสมันหนา พอเศร้าใจแล้วนะ มันก็น้อยเนื้อต่ำใจ มันไม่ทู่เมทใจ ใจไม่สู้ ใจมันไม่สู้ ใจที่ถอดใจ “เราก็กมาใช้ชีวิตของเราเป็นบริษัท ๔ นี้แหละ เราก็กทำบุญกุศลของเราไป เราก็กพอทำของเราไปได้” มันก็คิดของมันไป แล้วมันก็อ่อนแอใจ

แต่ถ้าเรามีสติปัญญา วันนี้เป็นวันสำคัญทางพุทธศาสนา เป็นวันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจักๆ ประกาศถึงความจริง แล้วเราเป็นชาวพุทธ เราเป็นมงคลกับชีวิตของเรา ถ้าเป็นมงคลกับชีวิตของเรา เราถือเนสัชชิกเลย เราไม่นอน โดยปกตินะ เวลาเราอยู่ป่าอยู่เขา วันพระวันโกนนี่เนสัชชิกตลอด โดยปกติถ้าเวลาเร่งความเพียร มันไม่นอนไปเป็นปี ไม่นอนมาตลอดเวลาอยู่แล้ว เราอยู่ในสังคมอะไรล่ะ? เราอยู่ในสังคมพระปฏิบัติ ทุกคนปฏิบัติด้วยกันเหมือนทหาร ถ้าเขาเป็นทหารนักรบเขาอยู่ด้วยกัน เขาจะฝึกของเขาอยู่ตลอด เขาจะต้องให้เข้มแข็งของเขาตลอด แต่ถ้าทหารที่เขาส่งกำลังบำรุง เขาก็ส่งกำลังบำรุงของเขาตลอดไป

นี่ก็เหมือนกัน เราอยู่ในสังคมใครล่ะ? เราอยู่ในสังคมพระปฏิบัติ เขาจะคุยกันในเรื่องปฏิบัติ ทุกคนก็จะนั่งสมาธิ ทุกคนก็จะภาวนา ทุกคนเห็นใหม่ นี่สังคมแบบนั้นมันก็กระตุนใจ มันกระตุนกัน มันคอยเตือนกัน คอยเตือนสติกัน ถ้าคอยเตือนสติกัน มันออกภาวนาด้วยกัน ทำอะไรแล้วมันก็ไม่เคอะๆ เจินๆ ทุกคนทำเหมือนกัน ทุกคนมุมานะเหมือนกัน นี่เราแสวงหาสังคมแบบนั้น ถ้าแสวงหาสังคมแบบนั้น มันก็จะไม่นอนใจใจ

ถ้าไม่นอนใจนะ วันนี้วันสำคัญ มันต้องให้เป็นประโยชน์กับเราใจ ถ้าวันพระเราก็กเนสัชชิกอยู่แล้ว สู้มัน ทำไม่ได้ บารมีที่พึ่งใจ เราปฏิบัติถวายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราปฏิบัติบูชาครูบาอาจารย์ของเรา เราปฏิบัติบูชาหัวใจของเรา เราทำเพื่อเราๆ พอทำเสร็จแล้วผลก็เกิดกับเราๆ มันจะเป็นความจริงขึ้นมา มันไม่เป็นธรรมะกระดาษแล้วล่ะ

ธรรมะกระดาษ มันเป็นโดยข้อเท็จจริง เพราะเราเกิดมา ทะเบียนบ้านของเราก็กว่าเราเป็นชาวพุทธ มันก็เป็นกระดาษ จะปฏิเสธว่ามันไม่มีไม่ได้ เพราะในเมื่อมันเป็นข้อมูลในทางโลก

ข้อมูลในการศึกษา มันก็ต้องมีของมัน แต่มีแล้วอย่าให้กิเลสมันยึดติด มีแล้ว ธรรมะกระดาษมันก็เป็นเรื่องหนึ่ง ธรรมะเป็นความเป็นจริงก็เรื่องหนึ่ง สถิติก็สถิติจริงๆ สมาชิกก็สมาชิกจริงๆ เวลาเกิดปัญญา ปัญญาจริงๆ เกิดภาวนามยปัญญาไง

ในพระไตรปิฎก ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้อธิบายเรื่องนิพพานเลย ว่านิพพานเป็นแบบใด แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะพูดแต่เหตุไฉน พูดแต่เหตุว่า สัตว์ทั้งหลาย ในเมื่อเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เราจะต้องระลึกถึงตัวเราเอง เราจะต้องขวนขวายเพื่อคุณงามความดีของเรา เราเกิดมา เราเป็นสัตว์ประเสริฐ เราเป็นสัตว์สองเท้า เราไม่เหมือนสัตว์เดรัจฉาน นี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนหมดละ ท่านสอนสิ่งนั้น

สิ่งต่างๆ ที่สอนมา จดจารึกมา มันก็เป็นกระดาษ มันก็อยู่ในตำรับตำรา แต่ถ้าเรามีจิตใจของเราเป็นคุณธรรมของเรา เวลาพูดไปมันก็เหมือนกัน ถ้าเราศึกษาสิ่งนี้มา มันก็เป็นสัญญา สัญญาที่เป็นกระดาษ มันมีของมัน ในเมื่อมันมีของมันเพื่อการสื่อสาร เพื่อเป็นทางโลก แต่ขณะปฏิบัติ ปฏิบัติแล้วต้องปฏิบัติ

ถ้าปฏิบัตินะ ศึกษามาแล้ววาง ธรรมะกระดาษวางไว้ คราวนี้จะเอาความจริง ถ้าเราฝึกหัดสติ เรามีสติของเรา ถ้ามีสติของเรา เรากำหนดพุทโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ทำความสงบของใจ มันเป็นข้อเท็จจริง แต่ถ้าเป็นธรรมะกระดาษ เราหวังผลกัน จะเอามรรคเอาผล จะสิ้นกิเลส จะไปนุ่งเลยนะ ต้องปัญญา ปัญญาใครครวญ มันเป็นตรรกะทั้งนั้น มันเป็นจินตนาการ

ถ้าเป็นจินตนาการ...จริง นั่นคือเป้าหมาย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้ขึ้นไปได้ นี่บารมี ๑๐ ทศ อธิษฐานบารมี ทานบารมี สีลบารมี ขันติบารมี ปัญญาบารมี ต้องมีให้พร้อมใจ ความพร้อมนะ แล้วเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพิจารณาของท่าน ตรัสรู้ขึ้นมา เพราะสิ่งนั้นบารมีเต็มมา

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อเรามีเป้าหมาย อธิษฐาน เรามีเป้าหมายของเรา เราพยายามขวนขวายของเรา แต่เราวางไว้ก่อน เราวางไว้ก่อน นี่บอกพอมิเป้าหมายแล้วมันทะลุกลางปล้อง มันจะไปเอาเป้าหมายนั้นเลย ฐานไม่มีเลยมันจะเอายอด ถ้าเอายอด มันก็ล้มอยู่นั่นไง นี่ก็เหมือนกัน ด้วยความคิดใจ ธรรมะกระดาษเป็นอย่างนั้น มันจินตนาการคิดกันไป แล้วก็อ้อแงะ “ก็พระไตรปิฎกบอกอย่างนี้ พุทธพจน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้ใช้ปัญญา ปัญญาเป็นภาวนามยปัญญา แล้วมันจะสิ้นกิเลส” นี่ฐานตัวเองไม่มีเลย

แต่ครูบาอาจารย์ของเราจะทำอะไรก็แล้วแต่ “พุทโธ” หลวงปู่มั่นตั้งไว้เลย ไม่ทิ้งพุทโธ ไม่ทิ้งผู้รู้ ไม่เสีย อย่าทิ้งพุทโธ! พุทโธทิ้งไม่ได้! ใครทิ้งพุทโธนะทิ้งรากฐาน ทุกคนแสวงหาที่อื่นหมดเลย บ้านตัวเองไม่ดูแล ในพื้นฐานตัวเองไม่ดูแลไม่รักษา คนนะเร่ร่อน มียศมีตำแหน่งไปแล้ว ไม่มีบ้านเรือนอาศัย มันอยู่ได้อย่างไร แม้แต่ราชการเขาต้องมีบ้านพัก ย้ายไปไหนก็มีบ้านพักคอยรับรองไว้แล้ว คนไม่มีบ้านไม่มีเรือน มันจะอยู่กับโลกนี้ได้อย่างไร? ก็นอนข้างถนนไป

แต่ก็บอกว่าฉันมีตำแหน่งหน้าที่ ฉันใหญ่โต ฉันไม่นอนข้างถนน แล้วตรงไหนเป็นบ้าน เป็นเรือนของตัวเองล่ะ อ้าว! ก็พระพุทธเจ้าบอกไป บอกว่าใช้ปัญญาๆ ก็ปัญญาส่งไปเลยไง นี่ธรรมะกระดาษ เห็นไหม ถ้ากิเลสมันสอดแทรกเข้ามามันเสียหายอย่างนี้

นี่ไง เวลาเขาจดทะเบียนขึ้นมา เขาจดทะเบียนขึ้นมาเพื่อจะจดทะเบียน เพื่อจะเอาประโยชน์กับเขา นี่ก็ศึกษาธรรมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาจะไม่ทำแบบนั้น ถ้าเป็นธรรมจริงขึ้นมาแบบหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสอนไว้ “อย่าทิ้งพุทโธ อย่าทิ้งผู้รู้ จะไม่เสีย”

ถ้าทิ้งผู้รู้ ทิ้งผู้รู้ของตัว บ้านของตัวเองไม่ดูแลรักษา จะไปยุ่งกับเรื่องตรรกะ เรื่องจินตนาการ แล้วก็เร่ร่อนไป เร่ร่อนไป พอสุดท้ายแล้วก็กลับมาฟังโทษอีกว่าศาสนา ปฏิบัติมา ๑๐ ปี ๒๐ ปี มันไม่ได้ผลสักที ปฏิบัติมาแล้วศาสนานี้คงไม่มีมรรคไม่มีผลแล้วละ เห็นไหม มันทำลายโอกาสของตัว สุดท้ายแล้วอธิษฐานบารมี เป้าหมายของเรามันก็ทำลาย ทำลายเพราะอะไร เพราะเราไปไม่ได้เราไปไม่ถึง

แต่ถ้าเราวาง นี่ปริยัติแล้วปฏิบัติ ปริยัติ เวลาปฏิบัติเขาต้องวางไว้ วางไว้แล้วปฏิบัติให้มันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าปฏิบัติให้มันเป็นความจริงขึ้นมา อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทโธ อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทโธ เพราะมันต้องมีฐาน สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ถ้าฐานที่ตั้งแห่งการงาน จิตสงบเข้ามา มันมหัศจรรย์แล้ว จิตสงบ เห็นไหม สุขอื่นใดเท่าจิตสงบไม่มี แต่จิตสงบแล้วเดี๋ยวมันก็คลาย เดี่ยวมันก็เสื่อมของมัน ความสงบระงับนี้ สงบระงับด้วยสติ ด้วยคำบริกรรม ด้วยปัญญาของเรา มันก็แปลกประหลาดแล้ว แล้วบารมีของเรามันอ่อนด้อย พอมันสงบเข้ามาก็นิพพานเป็นอย่างนี้ นิพพานมันว่างอย่างนี้

ถ้าธรรมะกระดาษนะ มันเป็นการจินตนาการไป แล้วก็กิเลสมันก็สอดแทรกเข้ามา ทั้งๆที่แห่ๆ ทั้งทำให้เสียหาย กิเลสนี้ร้ายนัก ไปโทษคนอื่นไม่ได้หรอก กิเลสเราทั้งนั้นนะ ธรรมขององค์

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นความจริง แต่เรายังไม่ได้ปฏิบัติจริงขึ้นมาตามความเป็นจริงอันนั้น แล้วเราไหลไปคิด ไปยึดมั่นถือมั่นว่าจะเป็นจริง แล้วก็เสสมันก็เข้ามาสวมรอย เห็นไหม จะไปขอภาษีเขาคืน เวลาจดทะเบียนแล้ว ทำธุรกรรมแล้วมันไม่เคยมีกำไรเลย ไม่ยอมเสียภาษีเลย

เสียภาษีไม่เสียภาษี มันเป็นผลของทางธุรกรรม แต่ของเราละๆ นี้เวลาเสสมันสอดเข้ามา พอเสสสอดเข้ามา “ปฏิบัติมาจนขนาดนี้แล้ว ทำมาแล้วก็ไม่ได้ผล แล้วถ้าจะได้ผลมันก็ต้องใช้ปัญญา” ก็ใช้ปัญญาไป แล้วปัญญาอยู่ไหนล่ะ ปัญญาอะไรล่ะ ปัญญาของใครล่ะ นี่ไง ธรรมะกระดาษ ธรรมะกระดาษแล้วเสสสมุทัยมันสอด สมุทัยมันยุมันแห่ นี้เราปฏิบัติธรรมของเราขึ้นมา ธุรกรรมของเรา เราต้องให้มีขึ้นมา เราจดทะเบียนแล้ว เราได้จดทะเบียนแล้วมันจะเป็นกระดาษก็เป็นกระดาษไปก่อน เพราะเป็นกระดาษ เพราะอะไร

มนุษย์ ผลของวิญญูะ มนุษย์มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ มันมีของมัน เรามีขันธ ๕ เรามีรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ มันมีของมัน ถ้าไม่มีสัญญาความจำได้หมายรู้ ขนาดสัญญาในชาติปัจจุบัน กับสัญญาที่ฝังมากับจิตนะ อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา สงฺขาราปจฺจยา วิญญาณํ ปจฺจยาการอันนั้น นั้นนะขันธอันละเอียด ขันธ้อย่างหยาบก็ไม่รู้จัก ขันธ้อย่างละเอียดก็ยังไม่เคยเห็น แล้วจะบอกนิพพานไปเลย จะจบสิ้นกิเลสไปเลย จบสิ้นกิเลสด้วยจินตนาการ จบสิ้นด้วยความรู้สึกนึกคิด จบสิ้นไปด้วยตำรับตำรา ธรรมะกระดาษไง มันเป็นกระดาษ มันไม่มีอยู่จริง

ถ้ามันมีอยู่จริง เห็นไหม หลวงปู่มั่นท่านสอนแล้ว อย่าทิ้งพุทฺโธ อย่าทิ้งผู้รู้ ผู้รู้ของเรา เราต้องรักษา ใจของเรา เราต้องรักษา ถ้ามันเสรีหมอง มันฟุ้งซ่าน มันไม่มีกำลัง มันทำงานของมันไปไม่ได้ ถ้ามันทำงานของมันไปไม่ได้ สติเราก็ต้องฝึกเอง สมาธิก็ต้องฝึกเอง ปัญญาก็ต้องฝึกเอง เวลามันได้มรรคได้ผลขึ้นมา ใจดวงนี้มันก็ได้เอง สิ่งที่มันได้ มันไม่มีขายในท้องตลาด ในวิญญูะนี้ไม่มีใครรู้ได้ แม้แต่เทวดา อินทร์ พรหม ยังต้องมาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

มันเป็นไปไม่ได้ โลกเขายังช่วยเหลือเจือจานกันได้เพราะมันเป็นวัตถุ มันเป็นค่าของน้ำใจ น้ำใจ เห็นไหม ใครทุกข์ใครยากขึ้นมาก็ปลอบใจกัน ยังมีน้ำใจต่อกันได้ แต่มรรคผลๆ มันเอาอะไรไปให้ ใครจะให้ใครได้ ถ้าให้ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารธณารือสัตว์ขนสัตว์ขนไปหมดแล้ว

เวลาเขาบอกว่าปฏิบัติง่ายรู้ง่าย เกิดมาใช้อ่านาจวาสนา จะมารือสัตว์ขนสัตว์...เชื่อเขาหรือ เชื่อเขาหรือ ธรรมะกระดาษทั้งนั้น! มันไม่มีผลความเป็นจริงใจ ถ้ามีผลตามความเป็นจริง หลวงปู่

เสาร์ หลวงปู่มั่น มีผลตามความเป็นจริง แล้วหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น มีผลตามความเป็นจริงแล้วก็จะฝึกศาสนทายาท ฝึกพวกเรานี้ไง ฝึกพวกเรารขึ้นมา เห็นไหม คุณติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า รื้อสัตว์ขนสัตว์ ครูบาอาจารย์ของเราท่านก็เมตตาเรา เพราะครูบาอาจารย์ของเราท่านได้ต่อสู้กับมันมา

คุณติ หลวงตาท่านพูดประจำ ไม่มีโทษสิ่งใดเลยเท่ากับโทษของกิเลส เวลาท่านเห็นพระปฏิบัติ เห็นพวกเราเหม่อๆ ลอยๆ ท่านบอกท่านรับไม่ได้ รับไม่ได้เพราะอะไร เพราะเราเป็นนักรบ เราจะเป็นนักรบกับกิเลสของเรา เราจะตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ไม่ทิ้งผู้รู้ ไม่ทิ้งพุทธโฆ ให้มันมีสติปัญญาครบเราตลอดเวลา แต่ทำไมไม่แสดงกิริยาออกมาอย่างนั้น กิริยาที่แสดงออกมันไม่ใช่ผู้ตื่นตัวตลอดเวลาเลย มันเป็นผู้ที่อับเฉา ผู้ที่ยอมจำนน นี้กิเลสมันเข้ามาสอดแทรกอย่างนี้

ถ้าสอดแทรกอย่างนี้ เราอ้างตัวนะว่าเราเป็นนักปฏิบัติ เราเป็นลูกศิษย์ของครูบาอาจารย์ของเรา เราเป็นลูกศิษย์มีครู เรามีศรัทธาภาพว่าเราเป็นนักรบ แต่เวลาเอาเข้าจริงๆ ทำไมขาดสติขนาดนั้น แล้วถ้ามันจะเป็นความจริง ความจริงเราก็ต้องฝึกขึ้นมา สติไม่มีเชื้อขายในท้องตลาด สติคือการฝึกฝนของเรา ถ้าฝึกฝนของเรา สติมันดี สติดีแล้ว ถ้าสติมันสมบูรณ์ของมัน มันก็ระลึกพุทธโฆ ได้ พุทธโฆคำแรกก็ชัดเจนดี พุทธโฆไปๆ ทำไมมันหายไปไหน นั่นสติมันอ่อนลง

ถ้ามันผิดพลาดอย่างนั้น เราก็ฝึกฝน ธุรกรรมของเรามันไม่เรียบร้อย ธุรกรรมของเรามันยังไม่ถูกต้อง นี่ไปเสียภาษีเขา เขาไม่ยอมให้เสียภาษี ใ้อันนี้เขาคดโกง เดี่ยวเขาตรวจสอบนะ เดี่ยวเขาปรับด้วย นี่ก็เหมือนกัน เราพุทธโฆของเราแล้วมันไม่เรียบร้อย พุทธโฆของเราแล้วมันสะดุด พุทธโฆของเรามันไม่ดี เราที่ต้องหาวิธีการสิ หาเหตุหาผลกับตัวเอง ทำไมคำว่าพุทธโฆแค่นี้ ทำไมเราพูดไม่ได้ ทำไมว่าพุทธโฆแค่นี้ ทำไมท่องต่อเนื่องไม่ได้ ทำไมจิตใจของเรา ทำไมอำนาจวาสนามัน อากัปกษณาคันนี้ เราก็เกิดเป็นคนเหมือนกัน เขาก็เกิดเป็นคนเหมือนกัน เราก็ลูกศิษย์ครูบาอาจารย์เดียวกัน ครูบาอาจารย์ก็สอนมาเหมือนกัน ทำไมเขาทำของเขาแล้วทำไมจิตใจของเขาสงบระงับได้ ทำไมจิตใจของเรามันคือด้านขนาดนี้

ถ้ามันคือด้าน เราก็หาเหตุหาผลสิ...ใช่ เรามีกรรมของเรามากเกินไป จิตใจของเรา เราเคยปล่อยมันเร่ร้อนมาตลอด จิตใจของเรา เพราะเราเชื่อแต่ใจของตัวเอง พอใจของเราเวลามันคิดสิ่งใด มันขาดหมางสิ่งใด เราก็อยู่กับมัน มันคิดสิ่งใด เรายิ่งชอบใจ เพราะว่ามันคิดอย่างนี้มันเป็นประโยชน์กับเรา เพราะเราเชื่อ เราเชื่อ เราโง่กับตัวเองมาตลอด เวลาฉลาด ฉลาดกับคนอื่นนะ

เวลาสอนคนอื่นนะ ให้ปฏิบัติสิ สอนคนอื่นนะ ให้พุทโธนะ ทำสิ่งที่ดีงามนะ นี่สอนเขา แต่ตัวเองเอาใจตัวเองไว้ไม่ได้ นี่เราก็อพิจารณาของเรา น้อยเนื้อต่ำใจใหม่ ถ้าน้อยเนื้อต่ำใจ เราจะเป็นคนดี เราจะดีจากภายใน เราจะทำสังฆกรรม ธรรมชาตุ ธรรมความเป็นจริงของเรา ธรรมที่เกิดขึ้นมาจากใจของเรา สติธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรม ต้องหาเหตุหาผล

การหาเหตุหาผลนะ นี่ไม่คิดๆ มันเรื่องธรรมดา ฆราวาสธรรม ธรรมของฆราวาสนะ หลวงตาท่านเทศน์นะ เวลาท่านเทศน์ เทศน์กับฆราวาสเทศน์อย่างหนึ่ง เพราะเทศน์ฆราวาสมันเป็นเรื่องของฆราวาส ฆราวาสของเขา ถ้าจิตใจเขาสงบระงับเข้ามาได้ขนาดนั้นก็นับว่าเป็นผลงานของเขาแล้ว แต่เวลาเทศน์กับพระนะ ถ้าเทศน์กับพระนี่มันเรื่องการถอดถอนกิเลสเลย จะพุ่งเข้าสู่ใจเลย ไม่โอ้อวดปฏิบัติเหมือนฆราวาส ถ้าฆราวาสนะ เพราะเขามีหน้าที่การงานของเขา เขามาวัดมาวาก็เพื่อความสงบระงับของเขา เวลาเทศน์ว่าการก็เทศน์เปรียบเทียบ เทียบเคียงให้เขามีหุตาสว่างขึ้นมา ให้เขาขมุนะของเขา นี่ฆราวาสธรรม

แต่ถ้าเป็นสากยบุตรพุทธรชินอรสละ เวลาเทศน์พระมันใส่เต็มทีเลย ใส่เต็มทีเลย เพราะทุกคนเห็นภัย ในเมื่อบวชเข้ามาเป็นสากยบุตรพุทธรชินอรส บวชเข้ามาเป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นนักรบแล้ว ถ้าวบชเป็นนักรบ มันเป็นประกาศตนแล้ว ประกาศตนว่าเราเป็นทหาร เราจะออกรบกับข้าศึก ทหาร เห็นไหม คูสิ เจ้าหน้าที เขาทำผิดต่อหน้า เราไม่จับ เราละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

พระ พระเป็นพระนักปฏิบัติ ถ้าเป็นนักปฏิบัติ การปฏิบัติต้องต่อสู้กิเลสทุกกิริยาการเคลื่อนไหวของหัวใจ ถ้าทุกกิริยาการเคลื่อนไหวของหัวใจ นี่เราพิจารณาของเราอย่างนี้ ถ้าพิจารณาอย่างนี้มันก็มีกำลังใจขึ้นมา แล้วเราทำแล้วทำไมมันยังไม่ได้ผล ไม่ได้ผล คุณฆราวาสธรรม ฆราวาสแล้วก็บวชมาเป็นพระ ถ้าฆราวาสธรรมบวชเป็นพระ เพราะเขาติดนิสัยการเป็นฆราวาส การเป็นฆราวาสนะ นั่นก็ไม่ใช่ไร เห็นไหม คูสิ สมานสามัคคี ทำตรงนั้นก็ไม่ใช่ไร เกรงใจ ทำตรงนั้น ทำสิ่งนั้นแล้วก็นอนน้ำใจกัน มีอะไรก็ให้อภัยต่อกัน มันก็กลายเป็นเรื่องเคยชิน แต่เวลามาวบชเป็นพระ กิเลสนี้ให้อภัยมันไม่ได้ ทำให้เราผลอ พุทโธก็ไม่ยอมทำ พุทโธแล้วก็ไม่ได้ผล เวลาปฏิบัติขึ้นมาแล้วก็ไม่ได้ผล เราจะทำอย่างไรกับมัน เราจะทำอย่างไร

คูสิ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านทำมาตลอดแล้วละ ท่านอดนอนผ่อนอาหารของท่าน ท่านสู้ของท่านนะ ใหม่ๆ คูสิ หลวงตาท่านบอกว่าท่านปฏิบัติครั้งแรก พุทโธก็ไม่ได้ ทำอะไรก็

ไม่ได้ จนน้ำตาร่วง น้ำตาร่วง ทำไมมันกิเลสมันคือด้านขนาดนี้ ถ้าเราทำแล้วไม่ได้ผลขนาดนี้ เราจะสู้ จะสู้! จะสู้! จะสู้! จะสู้! จะสู้! ท่านก็สู้ของท่านไป สู้ของท่าน หาหลบๆ หลีกๆ เอาไปจนได้

ถ้าหลบหลีก เริ่มต้นไม่ดับ ผู้บวชใหม่ มันเคยชินมากับความรู้สึกนึกคิดแบบนั้น ถ้าความรู้สึกนึกคิดแบบนั้น แล้วเราจะเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิดของคนภายในวันเดียว ภายในที่เราเปลี่ยนแปลงมา มันเป็นไปได้อย่างไร แต่นี้เรายังเป็นไปไม่ได้ใช่ไหม แต่เราก็มีกำลังใจของเรา เรา มีความเข้มแข็งของเรา เราก็ต้องหาเหตุผล ทำไมมันพุทโธไม่ได้! ทำไมมันใช้ปัญญาอบรมสมาธิไม่ได้! ถ้าไม่ได้ เราก็เริ่มตั้งแต่อย่างหยาบ อย่างกลาง อย่างละเอียด ก็ต้องต่อสู้กันไป ถ้าต่อสู้กันไปด้วยความเข้มแข็งของเราละ

น้ำหยดลงหิน หินมันยังกร่อน นักปฏิบัติจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอดุสหาอันนั้นนะ อันนั้นจะมีคุณกับเรามาก ถ้ามีคุณกับเรา เราทำมากขนาดไหน พิจารณาได้ขนาดไหน ถ้ามันลงได้สักหนสองหน มันลงได้หนสองหน เราจำเหตุการณ์นั้นไว้ จำ เหตุจำผลนั้นไว้ แล้วเราพยายามจะทำอย่างนั้น คำว่า “จำ” นั้นกระดาศแล้วละ ธรรมะกระดาศ เพราะจำคือสัญญา แต่ที่จำ จำเพราะว่าอะไร เพราะเราฝึกหัดใหม่

คูลี นักกีฬาที่ฝึกหัดใหม่ ผู้ฝึกสอนก็ฝึกสอนขนาดไหน ให้จำอันนี้ไว้ละ วิธีการอย่างนี้ให้ จำให้ดี แล้วฝึกให้ชำนาญ ฝึกให้ชำนาญ เทคนิคมันจะชำนาญขึ้น มันจะคล่องตัวขึ้น นี่ใน ภาคปฏิบัติมันเป็นอย่างนี้ ธุกรรมมันจะเกิดขึ้น การกระทำจะเกิดขึ้น เราจดทะเบียนมาแล้วละ มันเป็นกระดาศมาแล้วละ กระดาศคือความจำมาจากครูบาอาจารย์นี้แหละ แต่ถ้าเราปฏิบัติจริงๆ ขึ้นมา มีการธุกรรมขึ้นมาแล้ว ทุกคนจะมาฉ้อฉลไม่ได้ เพราะมันจะซื้อตรง มันมีเอกสารที่ ตรวจสอบได้ เอกสารการตรวจสอบได้นั้นเป็นธุกรรมที่ตามความเป็นจริง

นี่ก็เหมือนกัน เรากำหนดพุทโธ พุทโธจริงๆ ถ้าสงบก็สงบจริงๆ ถ้ามีเหตุมีผลขึ้นมา ธุกรรมก็ยืนยันกลับมาในความเป็นจริงในหัวใจ ถ้าเป็นความเป็นจริงในหัวใจ จิตมันสงบแล้วมีความสุข นี่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นแบบนี้เอง มันเชื่อมั่นในธรรมไง ถ้าใคร จิตสงบแล้วมันเชื่อมั่นในธรรม เห็นไหม คูลี คนเราทำธุรกิจการค้าต่างๆ มีแต่ขาดทุนๆ จะกั๋วหนึ่ ยืมสินมาทำธุรกิจไปแล้วมันก็มีแต่ความเสียหายๆ มันจะเอาอะไรไปสู้เขาละ

แต่ถ้าวันไหนเราทำธุรกิจการค้าของเราขึ้นมา มันมีผลกำไรขึ้นมา อืม! เงินมันงอกงาม ขึ้นมา ถ้าเงินงอกงามขึ้นมา มันก็มีกำลังใจ มันอยากจะทำขึ้นมา จิตใจของเรา พุทโธๆ พุทโธ

หายไปหมดเลย จะพูดอย่างไร ปัญญาอบรมสมาธิอย่างไรไม่มีผลตอบรับสักที แต่ถ้าวินัยมันสงบขึ้นมา เราทำธุรกิจการค้าของเรา มันมีผลกำไรตอบแทนขึ้นมา นี่เราเห็นผลไง เห็นผลจากการกระทำของเรา ถ้าเห็นผลจากการกระทำของเรา เราทำของเรามากขึ้น ให้มีความชำนาญมากขึ้น

แต่ทีนี้สิ่งที่เรากระทำ ทำธุรกิจการค้าของเขา ถ้าเขาทำแล้วสิ่งที่ไม่มีใครซื้อฉฉ ไม่มีใครดื่มดื่มน แล้วเรามีสติปัญญาของเรา เราต่อรองของเรา ตกลงราคาของเรา เราส่งสินค้าของเราตามความเป็นจริงขึ้นมา มันได้ผลตอบแทนมา นี่พูดถึงว่าใช้ปัญญาทางโลก แล้วปัญญาทางธรรมละ

ปัญญาทางธรรมให้มันเกิดเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าจิตมันสงบแล้วฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา ฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา ปัญญาถ้ามันออกรู้ออกเห็นของมัน นี่กิเลสมันต้องค้นหาค้นคว้า กิเลสมันไม่โง่ๆ เช่ๆ จะคอยให้คนอื่นฆ่า เป็นไปไม่ได้หรอก พญามารนี่ร้ายนัก แก่นของกิเลส สิ่งที่ทำลายได้ยากที่สุดคือกิเลสค้นหาความทะยานอยากของคน สิ่งอื่นๆ มันทำลายแล้ว วัตถุข้าวของต่างๆ คุณระเบิดตึกสิ ตึกที่เก่าเขาจะระเบิดทิ้ง เขาว่างระเบิดแล้วเขาคดทีเดียว ตึกทิ้งหลังมันยุบไปเลยละ ตึกทิ้งหลังราบเป็นหน้ากลองเลย เขาทำได้ เขาทำอย่างไรก็ได้ถ้าเป็นวัตถุนะ

แต่ความรู้สึกของคน ฝึกคนให้เป็นคนคิดคนหนึ่งแสนยาก เห็นไหม ว่าสร้างพระๆ หล่อพระกัน หล่อพระนี้ได้บุญมากนะ หล่อพระได้บุญมาก ไปหล่อพระกัน แต่สร้างพระขึ้นมาได้บุญมากกว่า หล่อพระขึ้นมาเป็นวัตถุ เป็นสิ่งที่กราบไว้บูชาของชาวพุทธ แต่ถ้าหัวใจที่เป็นธรรมขึ้นมา หัวใจนั้นเป็นร่มโพธิ์ร่มไทร หัวใจนั้น เพราะสิ่งที่จะเป็นธรรมขึ้นมามันต้องมีมรรคญาณ มันต้องมีเหตุมีผล มีขั้นมีตอนของมัน มีการปฏิบัติของมัน ใ้อการปฏิบัติอันนี้ นี่ศากยบุตรพุทธชิโนรส จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่งไง

ถ้าใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง เราปฏิบัติกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมไปแล้ว แล้วประกาศธรรมๆ มันเป็นวันสำคัญทางพุทธศาสนา เราอาศัยสิ่งนี้ให้จิตใจมันได้พึ่งอาศัย พึ่งอาศัยกับธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้กำหนดพุทธโธๆ เราก็ระลึกถึงชื่อขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เรามีศาสดา เรามีครูบาอาจารย์ของเรา ถ้าเรามีศาสดาเป็นที่พึ่งที่อาศัย แล้วเราปฏิบัติพุทธโธๆ ขึ้นมา ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต

เพราะจิตสงบขึ้นมา เราารู้เราเห็นไง อ้อ! พุทธะเป็นแบบนี้ ชื่อของมันเป็นอย่างหนึ่ง เวลาเข้าไปถึงเป็นสมาธิ อ้อหืม! อ้อหืม! แล้วมันมีความสุข มีความสุขความสุขจากไหน? ความสุขจาก

การตะเกียกตะกายของเราไป ความสุขจากการมูมานะบากบั่นของเรา มูมานะบากบั่นด้วย
นามธรรม ด้วยหัวใจ ด้วยความรู้ตึกนีกคิด

คูสิ นักกีฬาเขามูมานะบากบั่นของเขาด้วยการฝึกซ้อมของเขา ร่างกายของเขาจะเข้มแข็ง
ของเขา จิตใจของเราล้มลุกคลุกคลาน มูมานะบากบั่นขนาดไหนมันก็ไม่ได้ผล แต่เวลามันได้ผล
ขึ้นมา พอมูมานะบากบั่นขึ้นมา จิตมันสงบมาได้ พอจิตสงบมาได้ มันสงบเพราะอะไร? มันสงบ
เพราะว่าเหตุไฉน มันสงบเพราะมีเหตุมีปัจจัยไฉน พอมีเหตุมีปัจจัย มันสงบขึ้นมา มันยืนยั้น มันยืนยั้น
ว่า หนึ่ง ธรรมะมีจริง สอง ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นตถาคต เพราะเห็นพุทธะของเรา มันแปลก
ประหลาดมหัศจรรย์ มันไม่ใช่ธรรมะกระดาษแล้วละ

สิ่งที่ว่าสมาธิในกระดาษมันก็เป็นชื่อ เห็นไหม ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา ความจริงเกิดจาก
ไหนล่ะ? เกิดจากความล้มลุกคลุกคลาน เกิดจากการมูมานะบากบั่นของเรา ถ้าเราก้าวเดิน
ต่อเนื่องกันไป มันมีความสงบแล้วฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา ถ้าฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา ถ้าสมาธิมัน
ไม่พอก็กลับมาทำสมาธิ อ้อ! อย่าด่วนได้ อย่าใจร้อน ใจเร็วด่วนได้ ถ้าใจเร็วด่วนได้ มันก็จะชอย
อยู่กับที่ คนที่เขาทำของเขาด้วยความมั่นคงของเขา ด้วยทางวิชาการของเขา คูสิ ในทางช่าง คนที่
เขาเป็นช่าง เขาทำพื้นฐานของเขาดี พอเดี๋ยวเขาต่อยอดขึ้นไป เขาขึ้นมาเป็นบ้านเป็นเรือน แป๊บ
เดี๋ยวก็เสร็จ ใ้อ้เราก็จะสร้างบ้านสร้างเรือนเลยนะ มันล้มลุกคลุกคลานอยู่นั่นนะ นี่เพราะใจเร็ว
ด่วนได้

แต่ถ้าเราทำของเรา หลวงปู่มันท่านสั่งไว้เลยละ ห้ามทิ้งผู้รู้ ห้ามทิ้งพุทธโศ ถ้ามันไปไหนไม่
รอด กลับมาที่นี้ ถ้ากลับมาที่นี้ มันก็กลับมาบ้านของเรา กลับมาที่นี้ กลับมารักษาบ้านเรา จะอด
อยากทุกข์จนเจ็ญใจ กลับบ้านเรามีข้าวกิน ไปที่ไหนเขาจะไม่สนใจเรา กลับบ้านเรามีที่นอน เขา
จะหลอกหลวงเราทำอะไร กลับบ้านเราปลอดภัย นี่ทิ้งพุทธโศไม่ได้

ถ้าไม่ทิ้งพุทธโศ เราจะใช้ปัญญาขนาดไหน เราจะออกไปใช้ปัญญาอย่างไร ถ้ามันใช้ปัญญา
ไปแล้ว ถ้ามันไปไม่รอด เห็นไหม กลับบ้านเรา กลับบ้านเรา พุทธโศไว้ อย่าทิ้งพุทธโศ อย่าทิ้งผู้รู้
แต่ถ้าทิ้งบ้านทิ้งเรือนนะ ทิ้งผู้รู้ ทิ้งพุทธโศ เวลามันออกไปแล้วนะ เร็วร้อน พอใช้ปัญญาไปแล้วนะ
ว่าวเชือกขาด เราเล่นว่าวอยู่ เวลาเชือกมันขาด ว่าวมันไปตามกระแสลม ไปเลย นี่ก็เหมือนกัน ใช้
ปัญญาไปเลย พิจารณาด้วยภาวนามยปัญญา ปัญญาที่คมกล้า ปัญญาที่เข้มแข็ง พิจารณาไปเลย

ถ้าเป็นขิปปาทิฏฐยา พิจารณาแล้วมีทางที่จะรู้ได้ แต่เวไนยสัตว์ ขณะที่เราล้มลุกคลุกคลาน ก้นขนาดนี้ พอพิจารณาไป จิตสงบแล้วฝึกหัดใช้ปัญญา ถ้าฝึกหัดใช้ปัญญา มันจะเห็นของมัน จิตเห็นอาการของจิต เวลาจิต ถ้าจิตสงบ ตัวจิตมันเป็นเอกเทศ ถ้าจิตเป็นเอกเทศ ฝึกหัดใช้ปัญญา ฝึกหัดใช้ปัญญา ถ้ามันใช้ปัญญาไป ปัญญาที่มันพิจารณาของมันไป พิจารณาเรื่องอะไรละ ปัญญา พิจารณาเรื่องอารมณ์ความรู้สึกก็ได้ ปัญญาพิจารณาเรื่องกำหนดพุทโธ ทำไมกำหนดพุทโธแล้ว มันเป็นสมาธิ ทำไมเมื่อก่อนเรากำหนดพุทโธแล้วมันไม่เป็นสมาธิ มันไม่เป็นสมาธิเพราะเราพุทโธแล้วเราพุทโธด้วยความไม่มั่นคง เราพุทโธแล้วเรายังคิดออกนอกเรื่อง เราพุทโธแล้วเราพุทโธไม่ต่อเนื่อง เราพุทโธแล้ว พุทโธไม่มีสติควบคุมให้มันชัดเจน พอพุทโธๆ แล้วมันก็ตกวางค์ไป มันก็หายไป

ถ้ามันใช้ปัญญานะ เรากำหนดพุทโธแล้ว ถ้าจิตสงบแล้วฝึกหัดใช้ปัญญา การฝึกหัดใช้ ปัญญาอย่างนี้มันก็ฝึกหัดใช้ปัญญาให้ชำนาญขึ้นในการทำความเข้าใจเข้ามา ถ้าใจสงบเข้ามา จิตใจมันมั่นคงขึ้นมา ถ้าจิตเห็นอาการของจิต มันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม นี่มันเห็น ถ้าเห็นแล้วกำลังมันไม่พอ มันก้าวเดินไปไม่ได้หรือ ถ้ามันเห็นนะ มันจับต้องไม่ได้ มันพิจารณา ไม่ได้ มันเป็นไตรลักษณ์ ไตรลักษณ์ เห็นใหม่

พระไตรลักษณ์ๆ เวลาพระเขาพูดกันบ่อย พระไตรลักษณ์ อยากเห็นพระไตรลักษณ์ พระ ไตรลักษณ์ญาณ ก็เข้ามาให้เห็นตามความจริงแล้ว ไตรลักษณ์ญาณจะทำให้พ้นจากกิเลสไป เพราะ ไตรลักษณ์เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป มันแปรสภาพของมันเป็นไตรลักษณ์ของมัน มันเป็นอย่างไร ถ้ากำลังไม่พอ มันเห็นแว็บๆ แวบๆ มันเป็นไตรลักษณ์ที่ไหน มันเป็นของมัน ดูไฟลิ ไฟที่มันเป็น แสงสว่างอยู่ที่นี่ มันคงที่ใหม่ มันสันตติ มันมีความร้อนของมัน มีการต่อเนื่องของมันตลอดเวลา แล้วความรู้สึกนึกคิดที่มันเป็นไตรลักษณ์ มันเป็นไตรลักษณ์อย่างไร

ถ้ามันเป็นไปไม่ได้ ไม่ทิ้งบ้าน กลับบ้านเรดีกว่า กลับมาพักผ่อน กลับมาฟื้นฟู แล้วเดี๋ยว ออกไปฝึกหัดใช้ปัญญาของเราต่อเนื่องกันไป นี่การฝึกหัดมันมีของมัน มันเป็นไปของมัน เพราะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม ตรัสรู้ธรรมโดยชอบตามความเป็นจริง เพราะองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจกๆ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม นี่มันมี ความจริง ความจริงของมันมีอยู่ แต่เพราะความอ่อนค้อยของเรา เป็นเพราะธรรมะกระดาศของเรา เราไปยึดมั่นความรู้ความเห็นของเรา นี่จิตตะเบียนแล้ว ถูกต้องตามกฎหมายทั้งนั้น เป็นชาวพุทธๆ

ศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันก็ต้องตามกฎหมายทั้งนั้น ศึกษามาก็อ่านมาจากพระไตรปิฎก ศึกษาจากพุทธพจน์ มันผิดตรงไหน

มันผิดตรงกิเลสมันพลิกแพลง มันผิดตรงกิเลสมันไม่ถลอกปอกเปิกใจ แต่ถ้ามันจะต้องถูกต้องเราปฏิบัติของเราไป ให้มันเป็นความจริงขึ้นมา ให้ธรรมของเรามีคุณงามความดีขึ้นมา ให้ถูกต้องตามกฎหมายขึ้นมาแล้วมีผลกำไรด้วย มีผลตอบสนองในการประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันก็จะ เป็นความจริงขึ้นมา ถ้าความจริงขึ้นมา

เพราะเป็นความจริง มันถึงมีการต่อเนื่องระหว่างกิเลสกับธรรมต่อสู้อัน เพราะจิตสงบแล้ว มันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม เพราะกิเลสเป็นนามธรรม กิเลสมันแสดงตัวของมันเอง โดยโคตรๆ ไม่ได้ กิเลสมันแสดงตัวของมัน มันก็นอนเนื่องมากับความรู้สึกนึกคิดของเรา กิเลสมันยึดมันถือมันขึ้นมาก็บอกว่ากายของเรา เพราะกิเลสไซ้ใหม่ มันก็หลอกลวงเราว่าของเราทั้งนั้นนะ ทุกอย่างเป็นของเรา

ของเราโดยสมมุติ ของเราโดยอำนาจวาสนา ของเราโดยกรรม แต่โดยธรรมๆ ละ โดยธรรมที่ไม่ใช่ธรรมะกระดาษ ถ้าธรรมะกระดาษนี้รู้ทุกคน ทุกคนบอกเกิดมาแล้วต้องตาย ทุกคนบอกว่าเราตายแล้วเราก็จะปลงสังขาร ก็ว่ากันไป แต่ถ้าความจริง เวลาพิจารณาปัญญามันเกิด ปัญญามันเกิด มันจับต้อง กิเลสเป็นอย่างไร กิเลส ถ้าเห็นกิเลส ถ้าเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริงมันก็เห็น แต่เห็นแว็บๆ มันก็แว็บๆ ของมันเป็นอย่างนั้นละ แว็บๆ มันเป็นการฝึกหัด

คูสิ ปลุกต้นไม้ เราปลุกต้นไม้มหาศาลเลย กว่าจะเลี้ยงให้มันโตขึ้นมาแต่ละต้น มันลำบาก ลำบขนาดไหน หัวใจที่เวลามันเห็นแว็บๆ ต้นไม้ต้นเล็กๆ ถ้าล้มเผลอไหลหน่อยเดียวมันก็ตาย ต้นไม้เขาเอามาอนุบาลไว้ เขาต้องเลี้ยง ต้องรดน้ำ เวลามันโตขึ้นมา เขาต้องเปลี่ยนถูงขึ้นมาเพื่อให้มันขยายเติบโตขึ้นไป จนกล้ามันแข็งแรงแล้วถึงลงไปปลุก ปลุกเสร็จแล้วถ้าไม่ดูแลมันนะ มันก็ตายอีก นี่ก็มาแว็บๆๆ แล้วมันจะไปไหนต่อละ

ถ้าเราไม่ใจร้อนนะ มันก็เป็นแบบนี้แหละ มันก็เป็นแบบนี้หมายถึงว่า ต้นไม้เขาปลุก เขาปลุกกันอย่างนั้นนะ เคี้ยวนี้เขาใช้หนังสือตีถึงไปให้มันเกิดเอง ให้มันเกิดเองโดยธรรมชาติ ถ้ามันเกิดขึ้นมา จะโตของมันขึ้นมา นั่นมันเป็นต้นไม้ แต่หัวใจจะเกิดเอง ไม่มี หัวใจที่จะเกิดธรรมะเอง ไม่มี

หัวใจมันเวียนตายเวียนเกิดไปตามกรรม แต่ธรรมะจะเกิดเกิดด้วยสัมมาทิฐิ ด้วยความเป็นจริงของใจดวงนั้น ถ้าใจดวงนั้นปฏิบัติขึ้นมา ให้มันเป็นความจริงขึ้นมา

เรามีอำนาจมีวาสนา เราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา แล้ววันนี้วันสำคัญทางพุทธศาสนาด้วย แล้วศาสนา ทุกคนเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มีแต่คนส่งเสริมทั้งนั้นนะ ตำรับตำรา เยอะแยะ ทางวิชาการมากมายมหาศาล เราก็ศึกษามาทั้งนั้นนะ ทุกคนก็ส่งเสริมๆ แต่เพราะกิเลสของเรา พอส่งเสริมไปแล้วมันก็เป็นโลก คำว่าโลกกับธรรมๆ เวลาปฏิบัติขึ้นมาแล้วมันก็เป็นกิเลสกับธรรมต่อสู้กัน

กิเลสก็คือความนอนใจ กิเลสก็คือความนอนเนื่อง กิเลสก็คือความมั่งง่าย กิเลสก็คือความเพอเรือ กิเลสก็คือความน้อยล น้อยลว่านี่เป็นธรรมๆ ใจ นี่ธรรมะกระดาษ ธรรมะกระดาษในการปฏิบัตินะ

ถ้าเป็นจริงละ ถ้าเป็นจริง มีสติปัญญาตามความเป็นจริง ถ้าสงบเข้ามา จิตสงบแล้วฝึกหัดๆ ฝึกหัดใช้ปัญญาอย่างนี้ ถ้าเห็นแว็บๆ แวบๆ แล้ววางไว้ ต้นไม้เรายังเป็นอนุบาลอยู่ ต้นไม้เราต้องเปลี่ยนลูก ต้นไม้เราต้องให้น้ำ คุณแลมันให้มันแข็งแรงขึ้นมา แวบๆ แล้วอย่าตามมันไป แวบๆ แล้วก็วางไว้กลับมาพุทโธก่อน กลับบ้านเราๆ ไปเอาน้ำมา ไปเอาปุ๋ยมา ไปเอายาฆ่าแมลงมา อย่าให้แมลงมันมากัดทำลายมัน นี่กลับบ้านเราๆ

ถ้าไม่กลับบ้านเราจะเอาที่ไหนล่ะ ทางโลกเขาช่วยเหลือเจือจานกันได้ แต่ทางหัวใจไม่มีทางหัวใจไม่มีหรอก นี่กำลังก็มาเกิดจากพุทโธ ถ้าจะเอาปัญญา ปัญญาที่เกิดจากพุทโธ ถ้าจะเอาปุ๋ย ปุ๋ยที่เกิดจากพุทโธ ถ้าไม่มีพุทโธ มันไม่กลับเข้าสู่สมาธิ ถ้าไม่เข้าสู่สมาธิ กำลังมันจะมาจากไหน แล้วถ้าไม่เข้าสู่สมาธิ ปัญญาที่ไม่มีสมาธิเป็นพื้นฐาน มันเป็นโลกียปัญญาทั้งหมด ปัญญาถ้าไม่มีสมาธิเป็นพื้นฐาน ต้นไม้ถ้ามันไม่ใช่สิ่งที่มีชีวิต มันก็เป็นรูปต้นไม้ มันเป็นภาพวาดต้นไม้ มันไม่ใช่ต้นไม้ นี่ใจ ธรรมะกระดาษเป็นอย่างนั้น

คูสิ ภาพวาดเขาวาดต้นไม้สวยกว่าต้นไม้ตามความเป็นจริงอีก แต่มันเป็นกระดาษ มันไม่ใช่ต้นไม้จริง มันไม่มีชีวิต ถ้าเป็นต้นไม้ มันมีชีวิต ถ้าเป็นรูปภาพ ต้นไม้มันไม่มีชีวิต นี่ก็เหมือนกัน ถ้าธรรมะกระดาษ มันเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิต แต่ถ้ามันเป็นธรรมะตามความเป็นจริง ต้นไม้มันมีชีวิต มันเติบโตได้ ถ้าจิตมันเห็นแว็บๆ แวบๆ ขึ้นมา มันเริ่มเห็นของมัน มันมีชีวิตของมัน มันเติบโตได้

ถ้ามันเติบโตได้ เราจะต้องกลับมาสู่พุทธโศก กลับมาสู่หัวใจของเรา แล้วเอาปุ๋ย เอาน้ำ เอาต่างๆ รดน้ำพรวนดินคุณแลร์กษาให้มันเติบโตขึ้นมา ถ้ามันเติบโตขึ้นมา พอมันโตขึ้นมา ใครต้องบอกมัน ต้นไม้โต ต้องไปบอกต้นไม้มันโตมันเล็กใหม่ ต้นไม้มันโตของมันด้วยปุ๋ยด้วยน้ำของมัน มันจะเติบโตขึ้นมา

จิตของเรา ถ้าเรามีสติมีปัญญาคุณแลร์กษามัน ถ้ามันแว็บๆ เราก็ปล่อยวางมันไว้ ต้นไม้มันก็ไม่เสียหายหรอก สิ่งที่เราที่เห็นมันไม่เสียหาย แต่มันไม่มีน้ำมีปุ๋ยจะไปรดมัน ถ้าไม่มีน้ำมีปุ๋ยไปรดมัน เราก็กลับมาสู่พุทธโศก กลับมาที่สมาธิ แต่ถ้ากลับมาสมาธิ มันจะมาสมาธิได้อย่างไร ก็เกิดปัญญาแล้ว ก็มันเห็นแล้ว มันต้องเป็นไตรลักษณ์...นี่คิดแบบโลก คิดแบบโลกใจ ใครเป็นหนี้เรา คนนั้นจะเป็นหนี้เราตลอดไป แต่ในความเป็นจริง คนเป็นหนี้เรานั้นมันหนีหนี มันไม่ใช้เลย มันไปแล้ว ใจเราก็ยังคิดตัวเลขอยู่ คนนี้เป็นหนี้เท่านั้น คนนั้นเป็นหนี้เท่านั้น ลูกหนี้มันไม่ใช้หรอก มันหนีไปแล้ว

นี่ก็เหมือนกัน อู๋! เห็นกายนะ รู้จักกายนะ กายต้องเป็นของเรานะ เดี่ยวต้องต่อสู้กัน

ถ้ามีครูบาอาจารย์นะ ครูบาอาจารย์ท่านจะคอยเตือนคอยบอก เพราะสิ่งนี้มันเคยเกิดมาจากใจครูบาอาจารย์เราก่อน ถ้าครูบาอาจารย์เราท่านประพฤติปฏิบัติมา ท่านล้มลุกคลุกคลานมาอย่างไร คนถ้าไม่ล้มลุกคลุกคลานมา มันจะรู้ถึงความผิดพลาดอย่างไร มันจะคอยปิดล้อมไม่ให้คนอื่นเดินผิดพลาดอย่างไร แต่ก็ทำไม่ได้ เพราะคนที่มันไม่มีประสบการณ์ ไม่ยอมฟัง มันก็ต้องไปประสบความผิดพลาดแบบนั้น ถ้าประสบความผิดพลาดแบบนั้น แล้วกว่าจะผิดพลาดแบบนั้น ถ้ามีกำลัง มีสติปัญญา มันจะฟื้นตัวเองขึ้นมาได้ด้วยการเห็นโทษเห็นภัย แล้วพยายามทำคุณงามความดีต่อเนื่อง

แต่ถ้ามันเป็นคนที่บารมีอ่อน มันไม่เห็นโทษเห็นภัย ไม่เห็นการผิดพลาดใจ มันก็โทษกล่าวต่ออย่างนั้นนะ “นี่ทำก็ทำแล้ว ทุกอย่างก็สมบูรณ์แล้ว แล้วก็จัน” นี่คิดแต่สัญญาใจ คิดแต่แว็บๆ ภาพที่เคยเห็นใจ มันไม่ได้คิดว่ามันเจริญก้าวหน้าอย่างไร

สิ่งที่ดีที่สุดก็จะเห็นได้แค่นั้น เพราะอำนาจวาสนาแค่นั้น แต่ทั้งทั้งหมดเลย วางทั้งหมดเลย กลับมาที่ผู้รู้ กลับมาที่พุทธโศก ถ้ากำลังสมาธิมันดี ทุกอย่างมันดีนะ รดน้ำพรวนดิน มีปุ๋ยมานะ ลงไปเถอะ เดี่ยวต้นไม้มันโตเอง

แต่ด้วยความซิงชา คือเราเคยเห็นมันทุกวัน มันนึกว่ามันไม่โต แต่คนที่เขาไม่เคยเห็นมันนานๆ มาที เขาโอ้โฮ! นั่นทำไมต้นไม้มันโตเร็วขนาดนี้ล่ะ โตเร็วเพราะเรารดน้ำพรวนดินไง แต่โอ้เรามันใจร้อน อยากให้มันโตไวๆ ล้อมมาเลย ต้นใหญ่ๆ เอามาปลูกเลย พอปลูกเสร็จมันล้มทับตายเลย แต่ต้นที่เล็กๆ เราดูแลมัน ดูแลมันเพื่อประโยชน์กับเรา นี่ในการปฏิบัตินะ

ครูบาอาจารย์มีคุณประโยชน์อย่างนี้ แต่เพราะเรามันอ่อนด้อย เราไม่เชื่อใจใครเลยหรือ ถ้าเราเชื่อใจนะ เราพยายามสร้างคุณงามความดีของเราให้มันเป็นความจริงขึ้นมา ฝึกหัดใช้ปัญญาๆ ปัญญาต้องฝึกหัดนะ ด้วยความรู้สึกลึกซึ้งใจใหม่ เพราะเรามีปัญญากันแล้ว ทุกคนว่าฉลาดหมดล่ะ แล้วว่าความคิดมันเป็นปัญญา มันแผ่นเสียงตกร่อง มันความคิดเดิมๆ ความคิดแบบนี้เหมือนคนเมาเหล้า คนเมาเหล้ามันกินเหล้าเมาแล้วบอก “อืม! พอละ คราวหน้าไม่กินแล้วละ”...เดี๋ยวก็กินอีก! เวลามันเมาแล้วมันก็บอกอืมทุกที นี่ก็เหมือนกัน ปัญญาที่มันเกิดก็ปัญญาร่องสมองก็เป็นอย่างนี้ วิชาทงโลกเป็นอย่างนี้ มันเป็นอดีตอนาคต มันไม่จริงหรอก

แต่ถ้าเราใช้ความสงบของใจเข้ามานะ เหล้า กินเพราะอะไร ขวดจับอยู่นี้มันทิ้งเลยล่ะ มันธรรมดา มันทำให้เสียหายไปหมด สุขภาพก็เสีย เงินก็เสีย ชื่อเสียงก็เสีย ทุกอย่างไม่มีอะไรดีขึ้นมาเลย นี่ก็เหมือนกัน เวลาที่มันพิจารณามันไปไม่ได้ไง มันแรวบๆ มันไปไม่ได้ ปัญญาอย่างนั้นปัญญาที่บอกเหมือนธรรมดา คิดแล้วคิดเล่า คิดแล้วคิดเล่า มันเสียเวลาเปล่าๆ มันเสียเวลาเปล่าๆ นะ ถ้าทิ้งแล้วกลับมาที่พุทโธ กลับมาความสงบของใจเข้ามาแล้วกลับไปใหม่ เหล้าไม่เข้ามาใกล้เลย เพราะเหล้าทำให้เราหลงผิด เพราะเหล้าทำให้เราคิดซ้าคิดซาก เพราะเหล้าจะทำให้เราไม่มีสติปัญญา มันเดินหนีห่างไปเลย ถ้ามันเป็นภวานามยปัญญา

ภวานามยปัญญาเกิดขึ้นมา มันมีผลไง มันมีผลกับการควบคุมหัวใจ มันมีผลกับเห็นวากิเลสกับธรรมต่อสู้อัน ถ้ามันเป็นกิเลส มันก็ลงไปสู่เหล่ายาปลาปิ้งนั้นล่ะ มันลงไปสู่โลก ลงไปสู่ความเคยชิน แต่ถ้ามันเป็นธรรมๆ เห็นใหม่ ธรรมเหนือโลก มันจะสลัดทิ้งโลก เราจะสลัดทิ้งจากโลกนี้ไป

นี่ผลของวิภูษะๆ จิตใจของเราสร้างบุญสร้างกรรมมาอยู่กับโลก มันมีเวรมีกรรมอยู่นี้ แล้วถ้ามันภวานาไป มันสำรอกมันคายของมัน นี่ตังคปหาน มันปล่อยางได้ ถ้ามีกำลังมันจะตังคปหาน แต่ถ้าไม่มีกำลัง แรวบๆ มันยังพิจารณาไม่ได้ แรวบๆ อย่างนั้นมันพิจารณาไม่ได้หรอก มันพิจารณาไม่ได้เพราะว่ามันเป็นเหมือนกับสัญชาตญาณ มันเป็นเหมือนสิ่งที่มีอยู่ แต่มันไม่มี

มรรค มันไม่มีสิ่งที่จับต้อง ถ้ามันมีมรรค สติจับไว้ สติจับ สติจับไว้ สมาธิทำให้เข้มแข็งขึ้นมา ปัญญามันตัด ถ้าปัญญามันตัดนะ แล้วสิ่งนี้มันจะตัดอย่างไร

ถ้ามันตัดขึ้นมา มันก็จะป็นสัจจะความจริง มันไม่ใช่ธรรมะกระดาษ ธรรมะกระดาษเป็น ความจำ จำมานะ จำๆ มาแล้วเราก็จะไหลไปกับมัน ไหลไปกับมันเพราะว่าอำนาจวาสนาอย่างนั้น แต่ถ้าเรามีอำนาจวาสนา ทั้งหมดเลย ทิ้ง! ทิ้งหมายถึงว่าไม่ยึดมั่นถือมั่นมัน ถ้าเราไม่ยึดมั่นถือมั่นมันนะ แล้วเราทำตามความเป็นจริงของเรา ความจริงมันมี มีที่ไหน? มีที่เรายังมีหัวใจอยู่ มีที่เรายังมีจิตเราอยู่

จิตนี้มันมีชีวิต เมื่อใดจิตออกจากร่างนี้ไปคือคนตาย คนตายไปแล้วได้เสวยภพชาติใดแล้ว เขาเป็นอีกสถานะหนึ่ง เขามีสติปัญญายังสนใจอยู่ไหม เพราะถ้าเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม ขึ้นไป เขามีความสุข เขาเพลิดเพลินของเขาไป ก็หมดอายุขัยของเขา ก็กลับมาเกิดใหม่ แต่ถ้าขึ้นไปแล้วต่อเนื่องกันไป เขายังต่อเนื่องไป นี้พูดถึงถ้าจิตออกจากร่างนะ

ถ้าจิตยังไม่ออกจากร่าง เอาปัจจุบันนี้ เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เวลาท่านปฏิบัติขึ้นมาถึง เป็นพระอนาคามี เป็นพระอนาคามีนะ เกิดบนพรหมแน่นอน ขนาดจะเกิดบนพรหมแน่นอน ท่านยังไม่เอาเลย มันเน้นซ้ำ จะขอให้มันสิ้นกิเลสในชาตินี้ ขอชาตินี้ ไม่อยากตายจากชาติปัจจุบันนี้ไป เกิดบนพรหม ไม่ใช่พรหมธรรมดาอะ อนาคาพรหม ๕ ชั้น ไม่กลับมาเกิดอีกแล้ว จะสุกไปข้างหน้า ท่านยังคอตคนนะ ท่านยังบอกว่าไม่เอา ขอให้สิ้นกิเลสชาตินี้ ขอให้มีชีวิตไว้ ขอเอา แต่มันก็ต้องมีสติปัญญาเข้ามาธรรมโอสธ ให้สิ่งนี้ ให้โรคภัยไข้เจ็บมันหายไป แล้วมูมานะบากบั่น ประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา

ขนาดพระอนาคามีเขายังอยากได้เวลาไว้ แล้วเวลาว่าเรายังมีชีวิตอยู่ เราก็มียของเรา เรามีโอกาสของเรา เรามีโอกาสเพราะเรามีจิต เรามีโอกาสเพราะเรามีความรู้สึกรู้สึกอันนี้ ขณะปัจจุบันนี้เราไม่ใช่หนักโทษ เราเป็นอิสรชน อิสรชนคือเรามีโอกาสจะทำดีก็ได้ ทำชั่วก็ได้ เราจะทำดีก็ได้ เราจะไม่ปฏิบัติก็ได้ นี่เรามีอิสระ แต่การมีอิสระแล้วเราจะทำจริงหรือเปล่า

ถ้าเรามีสติปัญญา เรามีอิสระแล้ว เราจะทำจริงของเรา เพราะเราเห็นกับชีวิตนี้ ชีวิตนี้ตั้งแต่เกิดมาจนปานนี้ มันมีอะไรบ้างที่มันเป็นสมบัติที่เราเอาไว้ใจ ในชีวิตปัจจุบันนี้เราเกิดมา ตั้งแต่เกิดมาจนปัจจุบันนี้ มันมีสิ่งใดบ้างที่เป็นสมบัติตามความเป็นจริงของเรา ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด สมบัติจะมีมากน้อยขนาดไหน เราต้องพลัดพรากกับมันแน่นอน แต่กรรมดีกรรมชั่วกับใจ

มันไปกับเราแน่นอนเหมือนกัน แล้วกรรมดีกรรมชั่ว ถ้ามันจะไปกับเรา ถ้าเรามีสติปัญญา เราจะ
ทำแต่กรรมดีๆ ถ้ากรรมดี มันก็พาเกิดสูงๆ ขึ้นไปเพื่อจะพ้นจากกิเลสไป

แต่ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมา เห็นไหม เกิดมรรค เกิดมรรคที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าเทศนาว่าการชัมมจักขุ ฆเฏวเม ภิกขเว ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ อตตกิลมถานุโยค ชีวิตนี้
บากบั่น ชีวิตที่มันถูกลู่ถูกลงอยู่ อตตกิลมถานุโยค...กามสุขัลลิกานุโยค ชีวิตนี้มีความสุข ชีวิตที่มัน
เพลิดเพลินอยู่นี้ มันเป็นกามสุขัลลิกานุโยค สองส่วนนี้เธอไม่ควรเสพ

มัชฌิมาปฏิปทา มันเป็นสิ่งใด มัชฌิมาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
มัชฌิมาปฏิปทา เราออกประพฤติพรหมจรรย์กัน สิ่งที่ไม่ควรเสพ...กามสุขัลลิกายุโยคคือความสุข
ความรื่นเริงของโลก อตตกิลมถานุโยค ความทุกข์ความยาก ชีวิตลำเค็ญทางโลก แต่ถ้าเราบวชมา
เป็นพระ ใครมาบวชเป็นพระ พระมีปัจจัยเครื่องอาศัย ถ้ามีปัจจัยเครื่องอาศัย นี้มัชฌิมาปฏิปทา
แล้วก็พยายามประพฤติปฏิบัติของเรา

เราอยู่อาศัยอยู่ว่า เราปฏิบัติของเรา เราก็มัชฌิมาปฏิปทาของเรา เราสละโลกมา สละทั้งสิ่ง
ที่กามสุขัลลิกานุโยค คือโลกที่มีความสุข สละโลกมา ทั้งโลกที่มีความทุกข์ แล้วเราปฏิบัติของเรา
ด้วยใจของเรา ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา เราปฏิบัติของเราขึ้นมา มัชฌิมาปฏิปทา นี้องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะที่จารึกมาก็เป็นกระดาษ แต่ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นไป มันสดๆ ร้อนๆ
แล้ว สดๆ ร้อนๆ คือว่ามันมีผลกระทบกับใจของเรา ถ้ามีผลกระทบกับใจของเรา ใจของเรามันก็มู
มานะบากบั่น ถ้าใจเรามูมานะบากบั่นมันก็ทำความจริงขึ้นมา

ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา เห็นไหม นี่ธรรมจริงๆ ธรรมจริงๆ ธรรมจริงๆ คือมันให้ผล คน
เปลี่ยนอุดมคติ คนเปลี่ยนชีวิต คนเปลี่ยนมุมมอง นี่มันมีผลไง ถ้ามีผล ผลอย่างนี้มันเป็นธรรม
ธรรมพื้นฐาน พื้นฐานหมายความว่าให้เราประพฤติพรหมจรรย์ ถ้าประพฤติพรหมจรรย์ ถ้ามัน
เป็นพรหมจรรย์ขึ้นมา เราใช้สติปัญญาของเรา แยกแยะของเรา แล้วแต่อำนาจาสนาของใคร ตรง
กับจริตนิสัยเรา เราก็ปฏิบัติของเรา ถ้ามันจิตสงบ ว่างๆ ต่างๆ เราก็จับของเราพิจารณาของเราไป
เรื่อยๆ ถ้ามันกำลังไม่พอก็กลับมาทำสมาธิ เดี่ยวมันชัดเจนขึ้นมา มันไม่แว็บละ เห็นกายชัดเจน
เห็นจิต เห็นธรรม

ถ้าเห็นธรรม ธรรมารมณฺ์ จับแล้วแยกแยะของมัน ถ้าปัญญาเป็นภาวนามยปัญญา มันเกิด
แล้ว ถ้าเป็นธรรมารมณฺ์ เห็นไหม รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ อารมณฺ์ความรู้สึก ชั้น ๕

ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขั้น ๕ อารมณ์มันเป็นอย่างไรล่ะ อารมณ์ความคิด ความโกรธ ความโลภ ความหลง ถ้ามันจับได้ มันแยกแยะได้ เพราะมันต้องมีส่วนผสมของขั้น ๕ แน่นนอน ถ้าไม่มีส่วนผสมของขั้น ๕ มันเกิดเป็นอารมณ์ความรู้สึกของคนไม่ได้

ถ้าพิจารณากายๆ กายมันก็ขั้น ๕ เหมือนกัน ขั้น ๕ หมายความว่ามันเห็นกาย มันก็มีความรู้สึก ถ้าเห็นกายแว็บๆ มันก็ตกใจอย่างหนึ่ง ถ้าเห็นชัดเจน โอ้โฮ! เป็นขนาดนี้เชียวหรือ แล้วถ้ากำลังมันพอ มันพิจารณาของมันไป มันแยกแยะของมันไป มันแปรสภาพของมันไป เห็นใหม่ มันแปรสภาพ มันละลายของมันไป ถ้ามันขึ้นอีกขึ้นพองของมันไป แล้วมันพองแล้วมันย่อยสลายของมันไป ต่อหน้าต่อตาๆ เพราะจิตมันไว พอดีมันไว สมาธิมันไว ปัญญา ถ้ามันช้า กิเลสมันก็สอได้แล้ว เห็นอันนี้ไม่จริงนะ เห็นอย่างนี้มันไม่ถูกต้องนะ ถ้าเห็นนะ นี่ไง ถ้ากำลังไม่พอเป็นอย่างนี้

แต่ถ้ากำลังมันพอ มันไม่มีระหว่างให้สิ่งใดเข้ามาสอแตกได้ นี่เพราะมันเป็นญาณ เห็นใหม่ คุณิย ญาณตั้ง เกิดญาณทัสสนะต่างๆ มันเกิด ถ้าธรรมจักรมันเคลื่อน นี่มันขมิมาปฏิบัติทางสองส่วนไม่ควรเสปง ถ้าไปเสปงทางสองส่วน มันก็ยังสุขยังทุกข์อยู่กับโลกนี้ไง แต่ถ้าประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ขมิมาปฏิบัติ ทางสายกลาง ประพฤติพรหมจรรย์ไง ถ้ามันมีกำลังของสมาธิ สมาธิมันพิจารณาของมันไป มันเห็นของมันไป มันเห็นของมันไป มันมีเหตุมีผล มันมีข้อเท็จจริง มันเป็นคนธรรมจริงๆ ขึ้นมากับใจ

นี่พิจารณาไป พิจารณาช้าพิจารณาซาก ตังคปทาน มันก็ปล่อยๆ ถ้าคนมีสติปัญญา ปล่อยแล้ว ใครเป็นคนปล่อย ไอ้คนปล่อยมันยังยืนอยู่นั้น ฉะนั้น ไอ้คนที่ปล่อยแล้ว ปล่อยมาแล้ว แต่มันยังมีสิ่งใดคาใจอยู่ ก็จับขึ้นมา มันก็เป็นกายขึ้นมาอีก พิจารณาอีก พิจารณาช้าๆ อีก มันก็ละลายลงอีก มันก็เป็นไปอีก พอเป็นอีกมันก็ปล่อย ปล่อย มันก็มีความสุข ความสุข เห็นใหม่ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี สุขอื่นใดเท่ากับเกิดใช้ปัญญาญาณที่พิจารณาฟาดฟันกับกิเลสไม่มี มันสุขมันสงบไปหมด

เวลามันสุข สุขนี้มันสุขมากๆ มันสุขจนแบบว่าทุกคนต้องมีเข็มมุ่งสู่ความจริง สุขอันนี้มันจะยืนยงเลย มันละเอียดลึกซึ้ง มันไม่มีขายในโลก โลกไม่มี ใครทำให้ใครไม่ได้ จิตใจของคนที่มีกิเลส ก็กิเลสพอกับจิตใจดวงนั้น พิจารณาไปแล้วมันสำรอกมันคายกิเลสออกไป ก็จิตดวงนั้นมันสำรอกคายออกไป คายออกไป แต่มันยังไม่สมุจเฉตปทาน มันก็ไม่ถึงกับอกุปปชรรณ มันก็ไม่ใช่

เป็นธรรมชาติความเป็นจริง เพราะสิ่งนี้มันตำรอกายออกไป เดี่ยวมันก็เต็มเต็มขึ้นมาได้ เพราะกิเลส มันยังมีเชื้อไขของมันอยู่ มันก็สร้างภาพขึ้นมาให้มันมีจำนวนของมันมากขึ้น

ถ้าใช้ปัญญาพิจารณาไปโดยธรรมดา มันก็ตำรอกายออกไป มันก็จำนวนน้อยลงๆ ถ้า น้อยลง มันก็เบาลงๆ ถ้าเบาลง ถ้ามีสติปัญญา มันจะชัดเจนขึ้น มันจะพัฒนาได้มากขึ้น มันก็ พิจารณาของมันไป ก้าวเดินต่อเนื่องไป

ครูบาอาจารย์ท่านเคยประทับประคองไป ประทับประคองด้วยสภาวะแวดล้อม แต่ความ เป็นจริงขึ้นมาก็ต้องเกิดขึ้นจากใจดวงนั้น ครูบาอาจารย์สภาวะแวดล้อม คอยชี้ คอยนำ คอยชัก คอยลาก เราใช้ปฏิบัติก็ต้องปฏิบัติกับใจดวงนั้น เพราะมันเกิดกับใจ กิเลสมันอยู่ที่ใจ เวลาคน ปฏิบัติขึ้นไป สมาธิก็กลับสู่ที่ใจดวงนั้น กลับบ้านนั้น กลับบ้านของใครบ้านของมัน ถ้ากลับบ้าน ของมัน เรามีกำลังขึ้นมา มันก็ออกมาพิจารณาของมัน มันก็ตำรอกายของมันออกมา ครูบา อาจารย์ท่านก็พิจารณาสภาวะแวดล้อม ท่านดูแลให้ เราก็ทำความจริงของเราขึ้นไป ทำซ้ำทำซากๆ ต่ทั้งคปทานบ่อยครั้งๆ เข้าถึงที่สุดมันต้องขาด

เวลามันขาด สักกายทิฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส มันขาดออกไปจากใจเลย เวลามันขาด ออกไปจากใจ นี่ไง อรูปธรรม อฐานะที่จะเปลี่ยนแปลง พระโศดาบันอยู่ที่ไหนก็เป็นพระ โศดาบัน จะตายก็ชาติก็เป็นพระโศดาบัน จะทำอะไรก็เป็นพระโศดาบัน เอาหัวจิ้มดินก็เป็น พระโศดาบัน เพราะมันเป็นอรูปธรรม มันกลับคืนไม่ได้ มันกลับคืนไม่ได้เพราะอะไร มัน กลับคืนไม่ได้เพราะกรรมจักร มันกลับคืนไม่ได้เพราะมรรคญาณ มรรคมันได้ทำลาย ในเมื่อมัน กลับบ้านเรา จิตมันเป็นขึ้นมา จิตมันเกิดมรรคเกิดผลขึ้นมา มันไม่ใช่ธรรมะกระดาษ มันเป็นความ จริงของจิตดวงนั้น

จิตของปุถุชนคนหนาด้วยกิเลส เวลาทำพิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า พุทโธบ่อยครั้งเข้า กลับบ้าน ชำระรักษาขึ้นมา มันก็จะเป็นกัลยาณปุถุชน รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้ แห่งมาร มันมีสติปัญญา มันแยกแยะขึ้นไป มันไม่ไปติดอย่างนั้น มันก็เป็นกัลยาณปุถุชน เวลาจิต สงบเข้าไปแล้วจะเห็นแว็บๆ มันก็เป็นเรื่องของกำลังของจิต ถ้าจิตมันเห็นความเป็นจริงขึ้นมา มันจะเป็นโศดาปัตติมรรค

โศดาปัตติมรรค มัชฌิมาปฏิบัติพาใจ มันไม่ลงไปทางสองส่วนใด เพราะเป็นโศดาปัตติ มรรค ในเมื่อโศดาปัตติมรรคมันเคลื่อนไปแล้ว จักรมันเคลื่อนของมันไป มันก็ตำรอกมันก็คาย

ออกมาไปบ่อยๆ ครั้งเข้า นี่ตังห์ปหาน ถ้ามันถึงที่สุดแล้วเวลามันสมุจเฉทปหานมันก็ขาด พอขาด
ขึ้นไป สังกโยชน์ ๓ ตัว ตักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลพทปรามาส

“ทิฏฐิ” ตักกายทิฏฐิ ทิฏฐิความเห็นผิด อวิชชามันทำให้จิตนี้มีความเห็นผิด มีความ
หลงใหลมีความเพื่อเชื่อ เพราะความหลงใหลความเพื่อเชื่อมันถึงเป็นเวรเป็นกรรม เพราะเป็นเวร
เป็นกรรม มันถึงหมุนไปตามวัฏฏะ แต่เวลามันมีมรรคญาณ มันทำลายขึ้นมา มันสมุจเฉทปหาน
มันสำรอกกายมันออก ทิฏฐิความเห็นผิด วิจิกิจฉา สีลพทปรามาส สังกโยชน์ ๓ ตัวมันคายออกไป
พอมันคายออกไป มันเป็นอฐานะ มันเป็นความจริง นีอกุปปธรรม นี้ไง ธรรมะโดยแท้จริงไม่ใช่
ธรรมะกระดาษไง

ธรรมะกระดาษก็จำกันมา จำมาแล้วมันน่าสังเวช เราจำมาเอง แล้วก็ให้กิเลสของเราเอง
ปลิ้นปล้อน ทำให้สั้มลูกคลุกคลาน กิเลสเราเองนะ จำธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ที่เป็นความจริงมา แต่กิเลสมันคาดมันหมาย มันให้คะแนนมันตัดคะแนน มันทำลายจิตของเราเอง
ทั้งๆ ที่จำความจริงมา

แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันเกิดมรรคเกิดผลขึ้นมาจากใจ ใจมีกำลัง ใจมีปัญหา ใจ
มีการแยแยะ ใจมีการสำรอก ทำซ้ำทำซาก มีครูบาอาจารย์คอยควบคุมสภาวะแวดล้อมให้ แล้วเรา
ปฏิบัติของเราด้วยความเป็นจริง เวลาถึงที่สุด เวลาสมุจเฉทปหาน มันขาด! ธรรมแท้ๆ

ธรรมแท้ๆ เกิดจากความสั้มลูกคลุกคลานของเรา ถ้าธรรมแท้ๆ อย่างนี้ขึ้นมา เห็นอัน
เดียวกัน เห็นกันเดียวกันจนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปล่งอุทานกับพระอัญญาโกณ
ทัตถุญะ “อัญญาโกณทัตถุญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณทัตถุญะรู้แล้วหนอ”

จิตใจของเรา ถ้าเราประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง เราไม่ใช่เอาธรรมะกระดาษ ธรรมะ
กระดาษเป็นธรรมะในการศึกษา เป็นการชี้แนวทาง แต่เวลาจะปฏิบัติ ปรียัตติต้องวางไว้ แล้วทำ
ตามความเป็นจริงของเราขึ้นมา ถ้าสังขธรรมเกิดจากใจของเรา นี้ไง สังขธรรมเกิดในใจของเรา เป็น
ความจริงของเรา มันอาจหาญนะ หาอย่างไรก็ไม่เจอ ถ้ากิเลสมันขาด หาค้นคว้าอย่างไรก็ไม่เจอ
แต่ถ้าเป็นตังห์คปหาน มันมีอยู่ มันจะหยาบ มันจะละเอียด มันหลบมันซ่อนอยู่ ไม่หา มันก็เจอ ไม่
หา มันก็มี ไม่ต้องหา มันจะปั่นป่วนใจของเราเอง

แต่ถ้ามันขาด ค้นหาขนาดไหนก็ไม่เจอ นี่มันเป็นความจริงอย่างนี้ เราคั่นเองเห็นเอง นี่
บัจฉิตตัง สันติภูจฺจโก ไม่มีใครมาการันตีให้ใคร เพียงแต่มีครูบาอาจารย์ เราก็ก็นำประสบการณ์ เอา
ความจริงของเราไปอธิบายให้ท่านฟัง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ฟังแล้วพยากรณ์ตาม
ความเป็นจริงนั้น ความมูมานะความบากบั่นของเรา เราต้องสร้างขึ้นมา ทำของเราขึ้นมา เพื่อให้
เป็นผลความจริงขึ้นมา

วันนี้เป็นวันอาสาฬหบูชา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้แสดงธรรมจักๆ ประกาศ
ความจริงกับโลก เราเป็นโลก เราปฏิบัติของเราตามความเป็นจริงให้เป็นธรรมกับเรา องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ เราเป็นชาวพุทธ เราก็คือสัตว์ตัวหนึ่งที่อยากจะ
พ้นทุกข์ตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป เอวัง